

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP
ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
György Jakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik a lap
Minden Szerdán.
Kéziratok nem adnak vissza.

ELŐFIZETŐS SZERKESZTŐ
Dr. FEJÉR ANTAL,
GYVÉD.

Nyitányi cikkek
soronként 40 fillérért közölhetnek.
Egyes lap ára 20 fillér.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottnak

Választások előtt.

Általános kavardás van most mindenütt széles e hazában. Alkotmányos életünknek legtöbbet átkozott s mégis leghosszabb életű országgyűlését osztotta fel e hó 9-én Budavárában a királyi szótat alig néhány héttel azelőtt, hogy törvény erejénél fogva önmagától is megszűnt volna. Mit végeztek csaknem 5 év alatt honatyáink, mit nem, minő eredményeket értek el, minő sikereket vívtak, azzal mi most nem akarunk itt foglalkozni. Számoljanak be vele a nemzet képviselői, számoljanak lelkiismeretüknek, de számoljanak a népnek is, melytől megbiztatást nyerték.

Egy dolgot konstatálunk csak. Azt, hogy ez az erőszak jegyében született, a „Jog, Törvény, Igazság” aegise alatt felosztott parlament érintetlenül, gyógyítatlanul hagyta a mi vérző sebeinket, a nagy politikai harcok alatt megfélejtkeztek a népről s különösen a székely népről, a népnek képviselői. S ime, romlásnak indult hajdan erős magyar. Az a faj, mely ezeréves keresztül messze kiemelkedett az ország minden nemzetisége fölött, mely uralta e földet s ezeréves keresztül biztosította a magyarsághegemoniáját, lethargikus álomba merült, erkölcsileg züllik, anyagilag pusztul.

S most erős vihar rázza meg, hogy mély álmából felriassza. Megrohanják őt az országgyűlés végével a választási hiénák, a mandátumra éhes jelöltek, nem azért hogy segítséget hozzanak, hanem hogy hangos frázisokkal, divatos jelszavakkal elámitva, utolsó erejével odavánaszorogjon a szavazó urnához, hogy leadva szavazatát, megszerezze

amaz ismeretlen nagyságnak az édes dicső képviselői mandátumot. S a népnek, mely kenyérért kiált, odadobnak hatalmas, egetrázó merkantiliss s agrarius frázisokat, radikális függetlenségi eszméket, beszélnek revizióról, delegációról, önálló hadseregről, hanem kenyeret nem adnak, nem tudnak neki adni.

Hogy mi lesz ennek a pártkeveredésnek a vége, miként fog a nép eligazodni a különböző merkantiliss s agrarius s Bánffy, Tisza féle szabadelvű, Kosuthpárti, Ugropárti függetlenségi, szociális s demokrata pártok, 67-es, 48-as alapon álló néppárt között, annak csak a jó Isten a megmondhatója.

Nekünk székelyeknek van egy világitó sugarunk ezen tömkelegben, mely kivezető helyes utra terel s mely megmutatja az irányt, a melyiken minden komolyan érző s gondolkozó székelynek haladnia kell. Sajnos, hogy ezen világitó pontot saját számandó nyomoruságunk teremtette meg, de ha már megvan, ne hallgassunk sem egyik, sem másik „közérdekű” pártra, ne nézzünk se jobbra, se balra, hanem menjünk, menjünk mindaddig, a míg ezen pontot, ezen célt el nem érjük. És ezen cél nyomoruságunk enyhítése, megmentésünk a végpusztulástól, gazdasági s anyagi jólétünk emelése! Eddig csak közönyt, fel sem vevést tapasztaltunk mindenütt, ezentul érdeklődést akarunk magunknak teremteni, pártfogókat szerezni, kik nem hagyják elveszni azt a fajt, mely évszázadokig életét, vérért áldozta a magyar nemzetért, mely azért mindaddig csak terhet, súlyosító törvényeket kapott, de elismerést, segítséget nem, ha mi ismét belevegylünk országos jelszavak árjába, ha pártvillongásokban szétforgá-

esoljuk erőnket, nehogy előre haladnánk. de ismét visszaesünk öt esztendővel s ki tudja mi történik öt hosszú év alatt? Vajjon lehet-e még akkor, mikor saját sorsunk intézését választói jogunk gyakorlásával ismét kezeink közé kapjuk. vajjon lehet-e még akkor rajtunk segíteni s nem lesz-e minden késő?

Most van letéve kezünkbe sorsunk. Egy rossz, helytelen mozdulat s kisiklik kezünkbe, hogy talán többé soha sem kapjuk vissza, de ha most jól kihasználjuk, ha helyes utra tereljük, magunk fogjuk látni jótéteményeit, eredményeit s magunk fogjuk áldani azt a főt, mely nekünk az eszmét s a kezét, mely a helyes irányt megadta.

Két dolog lebegjen tehát most s csak is e két eszme a választási küzdelmek alatt szemünk előtt.

Az első Csikvármegye törvényhatósági bizottságának mult évi. e lapok hasábjain többször fejtegetett határozata. Egyesüljünk, tömörüljünk saját pártfeleink mögé, válasszunk magunk közül valót, ki az országos érdekeken kívül a mi saját érzelmeinket, kívánságainkat tolmácsolja odafönn a nemzet képviselőinek gyűlésén, a ki ismeri szükségleteinket, a módokat s eszközöket, melylyel azokat kielégíteni lehet; a ki itthon van s meghallgatja panaszunkat s velünk él, velünk érzi! A nép nem érti át a különböző pártok közötti finom distinkciókat, csak azt tudja, csak azt látja, hogy ő rajta egyik sem segít, bármelyik emelkedik is tulsulyra, az ő ügyét, mint helyi érdekűt mellőzi, meg sem hallgatja. Pedig ez nem helyi érdek, a székely nép ügye nem lokális kérdés, csakhogya ezt odafönn, messze tőlünk nem tudják megérteni s az a pár-

emberünk, ki oda bejutott, hol népek sorsát intézik, nem volt elég, hogy reánk terelje a közfigyelmet. Tömegesül kell tehát felküldeni szószólókat, kik szívükön hordják az egész magyar nemzet ügyét, de szívükön viselik első sorban az ő szűkebb hazájuk, a Székelyföld bajait is s nem engedik elaludni azt a lángot, melyet most a székely nép jobbjai, a Székely Társaságok mindenfelé élesztettek, hanem felviszik azt az illetékes körökhöz s nem engedik magokat elhallgattatni, mert ők itt születtek, itt élnek s össze vannak forrva e nemzettel. Nem azért veszik át a mandátumot, hogy aztán ugy elmenjenek közülünk, hogy öt évig hírüket se halljuk, hanem lelkiismeretesen, hiven teljesítik nemes, magasztos hivatásukat.

A másik dolog, melyre felhívjuk e megye választó polgárainak figyelmét szoros kapcsolatban van az elsóvel. Hiába választunk mi helybeli köpviselőt is, ha a kormány, az illetékes intéző faktor nincs hajlandósággal irányunkban s ridegen visszautasít minden közeledést.

Ime most kaptunk egy kormányt, mely szívén viseli a székely nép ügyét, mely az ugynevezett székely kérdés megoldását felvette programjába. Vajjon jöne utána más ilyen? A jog, törvény s igazság bajnokait becsulják tehát meg s ne engedjék magunkat Ugronista s más függetlenségi, néppárti jelöltek személyeskedő politikájára, személyes gyűlöletéből származó intrikájára által megteveszteni s utasítsuk vissza azon dörge-delmes szöveget, melylyel eszupán hatás kedvéért három r-rel ropogtatva szítja a kormányt, azt a Széll kabinetet, mely eddig is többet tett értünk, mint előd-jei együttvéve s mint a mennyit a mi,

A „CSIKI LAPOK” TARCZÁJA.

Vallomások.

(Folytatása és vége.)

S ha elgondoltam, hogyan járt el velem szemben, úgy éreztem, hogy gyűlölöm..... De nem! Nem bírtam meggyűlölni. A szív titkosan sugta nekem, hogy bármily rosszat hiszek róla, ő jó, ő nemes, csak még gyermek volt, mikor könnyelműen velem játékot üzött. S ez a legádázabb gyűlöletet is legyőzte, megsemmisítette, s újra előttem állt a tiszta, a szép kép.....

Megpróbáltam helyette egy más képet varázsolni. É gondolat kergetett éjjel-nappal, nem találtam sehoh nyugtot.

Megtudtam, hogy ő mást szeret oh! Milyen rombolás dult a lelkemben! Mily borzasztó tudat, a messze távolban egy más férfit tudni, a ki szédülte boldogságomat.

Voltak pillanatok, a mikor örvöngés szélén állottam. Akkor nem volt nyugtom. Egyik helyről, a másik helyre mentem, de gondolataimtól nem tudtam szabadulni. Azok, mint az árnyék kísérték, marczangoltak.

És jött a megpihenés órája. Egy lény, a ki nagyot csalódott — került utamba. Egy lény, a ki vigasztalni tudott.

Azt hittem újra boldog vagyok! És elővaráslódtak lassankint a régi szép idők..... De olyan boldogságot nem éreztem, nem bírtam érezni, mint a milyent első szerelmem iránt éreztem! Az lebegett mindig lelki szemem előtt.

Miért is van, hogy bármilyen boldog is az ember, a régi boldogság nagyobbak tűnik fel s az emlék lerombolja a jelen édes perceit.

Pedig tán egyenlőleg az új kép érdemesebb volt a szeretetre, mint a régi, de az emléket nem bírtam sehogy eltüntetni.

A boldog együttlét után mindig a régi jutott eszembe hozzá tért meg minden gondolatom..... Vajjon mit csinál ő?

De miért untassam magát a lélek harezával? Miért beszéljem el, hogy lelkem, egész valóm még jobban fel lett dülve?

Hagyjuk! Nem ide való!..... a sebet, ha gyógyulni kezd nem jó feljuttatni, pedig feljutul minden perczen magától.

Szakítottam, mert nem lettem volna vele soha-soha boldog. Megmondtam neki s ő nem haragudott. Még ő vigasztalt.

S mikor elváltunk, eszembe jutott ő, a régi. S párhuzamot vontam a két teremtsé közt. A lélek fensége az utóbbinál igaz, nagy volt s akkor kezdtem eszmélni, hogy nemesebb lelkek is vannak!

De mily gyarló az ember! Mily hitvány báb voltam én. A lélek ideálját még jobban körül rajongtam, mióta egy hibát fedeztem fel benne. De meglehet ezt is magyarázni, szerettem jobban, mint valaha, mert..... hűtlen volt hozzám, s ki tudja, tán annak is én voltam az oka. Sajátságos tulajdona ez a léleknek.

Dolgozni kezdtem s a dolog, a nehéz munka feledtetni látszott a multat! De hiába! Csak pillanatnyi volt a felelés. Emberek vagyunk s egymásra vagyunk utalva.

Társaságha kell járni s itt láttam magam előtt boldog, meglegedett arcokat.

A régi boldogság most már fájdalom volt rám néve. Körülöttem vig, nevető arcok, mindenütt a boldogság tanyázott. Csak én, én egyedül voltam olyan magányosan, csak én egyedül voltam boldogtalan.

Próbáltam újra szeretni, — nem tudtam! Egy pillanatra úgy éreztem, mintha tudnék, képes volnék a szereleimre;..... de újra szakítanom kellett. Szakitottam, mert örökre boldogtalanra tettem volna egy nőt, a ki tán nem érdemelte meg e sorsot. Szakitottam, hogy

egyedül én viseljem csak a sors csapását. Ne érezze más a szenvedést.

Aztán megutáltam azt a társaságot, mert ahok, hazug, kétszínű volt.

De tanultam tőle én is. Tanultam annyit, hogy a világ előtt az érzelmeiket el kell rejtteni.

S magamban ha óriási fájdalmat éreztem is, s sokszor borzasztó megerőltetésembe került is, — vig, duhaj lettem. Ahok, kétszínű, mint minden e világon.

De ha magamba maradtam, lettem az aláretot, a vigság elmúlt, hogy helyet adjon a bánatnak. Hogy kétszeresen éreztem a vesztett boldogság minden keserűségét.

Mert a folytonos bánat, a mely tán egy perczre sem szakadt meg, lassankint második természetemmé vált.

Most már tudom azt is, hogy soha, soha sem leszek boldog.....

Azt mondják tán rólam is, hogy tuccat ember vagyok. Lehet, igazuk van. Csak egy fáj s ez kínoz, ez rágodik a lelkemen mindig. Később megtudtam, meggyőződtem, hogy tuccat lányt szerettem.

Hogy a sokból kiragadtam egyet s erre ráruháztam a földi élet minden szépségét, megtettem egy elérhetetlen ideálnak. hittem róla mindent a mi a tökéletes nőben meg van. Ezért szerettem úgy mint senkit e földön.

De ebben is csalódnom kellett. S ez fáj a legjobban! Mert ha egy rendkívüli nő lett volna, tán minden boldogtalanságom melleit is a végtelen tisztelet és szeretet egy különös nemével gondoltam volna rá, büszke lettem volna rá s ön magamat hibáztattam volna mindig, hogy e rendkívüli nőt tán nem értettem meg, hogy nem voltam méltó hozzá öt boldogítani.

Csalódtam, csalódtam, s ez új csalódás most jobban fáj hat évi szenvedéseimnél. Tuccatból vettem ki az ideálom minden gyarlósággal felruházva s e tuccat lány bilineselt le,

bénította meg minden akarat erőmet, ez ölte meg ifjuságom.

Nem régr jöttem erre is rá. Bár láttam volna ezt én akkor régen.

Mostanáig nem találkoztam vele. Az én utjaim nem keresztelték az övét soha. Sőt kerültem volna mindig, hogy ne lássam, ne lássam.

De a sors összehozott vele s itt láttam őt olyanak, a milyennek nem szerettem volna látni soha.

Itt ismertem meg gondolkozás mólját valójában s itt látom az ember nyomoruságát a maga teljes egészében.

S most szeretném oda kiáltani neki, adja vissza nyugalmaimat, boldogságomat! Adja vissza szívemet, a mit elvett tőlem ok nélkül, könnyelműen, hogy játszék vele, addig a míg új játék szert nem talál.

Szeretném számon kérni tőle álmatlan éjjeimet minden keserűségével, szeretném megmondani neki, hogy bármilyen igénytelen is az énem, azt soha-soha egy perczre sem érdemelte meg.

Mert az én életem nem lesz boldog soha..... elveszett a boldogságom, lelkem, nyugalma..... hét esztendő felemészette azt teljesen, az idealizmus eltűnt örökre. Gép lettem, a mely öntudatlanul dolgozik.

De azért nem kiáltok rá átkot, nem okozom őt semmiért. Legyen oly boldog ő, a milyen boldogtalan én vagyok.

Mert most, annyi szenvedés után, visszanyertem nyugalmaimat, visszanyertem mióta újra láttam, mióta tudom, hogy a szerelemre nem képes.

De a fájdalom a hosszú idő alatt összehőrt, — érzen, tudom, hogy boldog nem lehetek soha.

Elveszett a hitem a boldogság iránt, nem lesz nő, a ki boldoggá tégyen soha, soha.

örökösén mindent, tehát a jót is ellenző idegenből importált képviselőinknek eszük ágában is lett volna ajánlani. Ne ülünk fel az ország hatást vadászó szónoklatoknak, hanem gondoljunk rá, hogy a Széll kabinet híven megtartja jelszavát, az igazságból egy talpalatnyit sem enged s e mellett hűséges atyáknak igyekszik gondoskodni rólunk is, kik addig az országnak mostoha gyermekei voltunk. Végre sem az nekünk a czélunk, hogy minden kormányt csak azért támadjunk, mert az kormány, hanem az, hogy saját boldogulásunkat előidézzük: azt pedig csak úgy érhetjük el, ha oly kormányt támogatunk, mely ohajtja a mi boldogulásunkat s oly képviselőket választunk, kik tudják s figyelmébe ajánlják a miniszteriumnak, az országgyűlésnek a mi bajainkat s a módokat, melyekkel azok orvosolhatók. Csak nem régebben ismergettünk a kereskedelmi miniszter egy leiratát, melyben azt mondja: Én akarok segíteni rajtatok csak fegyetek nekem konkrét indítványt, ajánlatot módust reá!

S most — mint hirrovatunkban olvasható — a földmívelésügyi miniszter vette komoly megfontolás tárgyává Csik különböző vidékein uralkodó vetőmag hiányt, hogy az által előállítható nagy veszedelmet elháríthassa.

S mindezt valódi székely, itt született képviselőnk vetették felszínre jelölt annak, hogy Csikmegye emlegetett határozata nem humbig, hanem jól megfontolt komoly, céltudatos kíváncsalom.

Es ez még csak a kezdet, de reményünk van a folytatásra, okszerűen gondolkozunk s a székely nép szolidárisan, egyöntetűen nyilatkozik meg s felküldi ugyanazon eszmékért lelkesülő képviselőit, kik teljes erejükkel rávetik magokat a székely kérdés megoldására, kik közvetlen tapasztalatukból, a néppel való folytonos érintkezésükből kifolyólag ajánlják meg a kereskedelmi miniszternek a kívánt módust, tesznek neki konkrét indítványt s általában minden téren előállanak itthon felvetett s megbeszélte javaslatokkal a székely nép érdekében.

Saját nagy érdekünk, létünk függ tehát attól, hogy ily egyének képviseljenek bennünket, mert ily nagy fáradságot s tetemes időt igénybe vevő érdektelen, önfeláldozó képviselést nem várhatunk idegen, ismeretlen, velünk csak a választások ideje alatt érintkező emberektől, hanem csak azoktól, kik a mi testünkbeli való test, a mi vérünkbeli való vér!.....

Itt elhallgatott a férfi. Lehajotta a fejét s elgondolkozott, mintha nem lenne mellette senki, mintha ön-ön magának mondott volna mesét.....

Egyszerre úgy érzi, mintha két kar ölelné át, mintha egy fej borulna a vállára.

De azért csend volt, mely ünnepélyes csend..... Mintha álomba, édes álomba merült volna, mozdulni sem mert, nehogy eltűnjün a varázslat.

S álmodta, mintha tündér ajkáról jönne a szó, úgy tetszik neki, mintha messziről hozná a szellő a hangokat.

— A csalódás az élet iskolájában a legjobb, a leghasznosabb lecke. A lélek rázkódása, ha az egyszemélyt újra visszanyerte, szükséges az igaz boldogsághoz. Mert a nélkül a boldogságot megérteni nem tudjuk. A fájdalom s a betegség az a mely a test egészségét oly becsessé teszik. A csalódás, a lélek betegsége teszi érthetővé s becsültté az igaz boldogságot. Maga családott Sándor! S e csalódásból, mint mondja most ébredt fel.

Álom volt az, rossz, nehéz álom, a mely után az élet sok-sok utjain hamar feledést talál. Próbáljon szerelni, olyat a ki megérti magát..... A kibem nem fog csalódnia.....

S Sándor, a mint ráemlék szemeit, úgy találja, mintha az álmok tündére állana előtte, a ki nehéz, súlyos bajból segíti ki az embert.

A ki leereszkedik az emberiséghez jót tenni s a ki a halandókba bele szeret, hogy boldoggá tegye.

S e jótékony tündér nem idegenkedik tőle. Vigasztalja, tán szereti is..... Legalább úgy érzi ő.

Egyszerre csak az ő karjai is átölelik a sors tündérét, de szólni nem tud. Az álomban sokszor az ember hiába próbál szólni, nem jön az ajkakra szó.

Csak egy hosszú-hosszu csók..... Szj.

— **Mikor lesznek a választások?** A képviselőház e hó 6-án tartotta utolsó érdeklődéses ülést, de a házat ő felsége csak 9-én oszlatta fel személyesen, mely alkalomra a képviselőház megjelent Budán a királyi várpalotában — hol ez esetben magyar udvari méltóságok szerepeltek — ő felsége előtt. Az általános választásokra törvény szerint a belügy-miniszter 10 napi határidőt tűz ki oly módon, hogy az e tárgyban kibocsájtott rendeletnek a hivatalos lapban közzétételétől a választásra kitűzött határidő zárnapjáig legalább 30 napi időköz legyen s a választások e 10 nap alatt okvetlenül és pedig ugyanazon megyében mind egy napon megtartandók. E 10 nap közül a választás határnapját a vármegyei központi választmány határozza meg. Az általános választások tehát valószínűleg október hó 1-től vagy 2-től 10. illetve 12-ig fognak tartatni, míg itt nálunk mind a négy kerületben régi szokás szerint a 10 nap közül az elsőre fog esni, tehát a közkezdő eldőlése Csikban már október 1—2-ik napjára várható.

— **Erdélyi román. kath. status gyűlési képviselővé,** mint egyik régebbi számunkban említettük, a feleséki esperesi kerület vármegyének két köztisztviselőjéről vezérferfiának Bécze Antal alispán s dr. Fejér Antal ügyvéd eddigi képviselői mellőzésével Csedő Istvánt, és Gező Béla választotta meg. Gező Béla a bizalmat visszautasítván, helyébe ismételtén dr. Fejér Antal lett megválasztva, ki azonban elismerésre méltó önértéket mond e ezen, különben megtisztelő bizalomról, melyet ilyen körülmények között semmi esetre el nem fogadhat. S mivel megválasztása a főesperes ur által, hivatalosan tudomására nem hozott, ő is e lapok hasábjain kénytelen lemondását a következő nyílt levélben Murányi Kálmán főesperes urral közölni:

Méltóságos Murányi Kálmán ker. főesperes urnak! Csik-Rákos. Magán uton tudomásomra jutott, hogy a feleséki esperesi kerülethez tartozó egyház tanácsok világi kiküldöttjei engem Status-gyűlési képviselőnek voltak szívesek megválasztani. Midőn ezen megtiszteltetésért hálás köszönetet mondok, egyuttal kijelentem, hogy az adott viszonyok között e megbízatást el nem fogadhatom. Tisztelettel Dr. Fejér Antal ügyvéd.

Hogy állanak a kerületek?

E ezimen a „Magyar Hírlap” vasárnapi száma terjedelmes kimutatást közöl az ország összes képviselő választó kerületei választási mozgalmairól. Minket ezekből természetesen csupán a négy csiki kerület érdekel, melyet kivesszünk belőle s alább közlünk, megtoldva saját értesüléseinkkel s tapasztalatainkkal is.

Csik-Karcsfalva.

Eddigi képviselő Várossy Gyula ugronista függetlenségű. Mostani képviselő átengedte helyét a szintén ugronista Lázár Pál műegyetemi tanárnak. A szabadelvűpárt jelöltje dr. Fejér Antal ügyvéd.

Megíté ezen közleményből fülünk az „átengedte” szó. Hogyan? Hát a csik-karcsfalvi kerületet csak egy átengedi egyik ugronista jelölt a másiknak. Adják, veszik őket, mint lelketlen állatokat? Azt hiszik, hogy ebbe Felesik választóinak semmi beleszólása nincs s csak úgy könnyen lehet velők elbánni?

Mintegy élő tiltakozásként ezen vád ellen nyilatkozott meg a választók imponáns tömege a szabadelvűpárt jelöltje, dr. Fejér Antal mellett, ki midőn a kerületet először bejárta, mindenütt óriási lelkesedéssel, szinte örömmel fogadtatott. Meglátszik a népen, hogy megelégtelte a sokat mondó, de semmit sem tevő szóvirágos politikát s olyan embert akar bizalmával megtisztelni, ki nem csak ígér, de tenni is fog a székely nép érdekében. Nem lehet tehát „átadni” most már e kerületet, hanem az saját akaratából a meghamisítottan népakaratból fogja képviselőjének dr. Fejér Antalt megválasztani, kit nemcsak Felesik népe, de az egész megye szívesen látna e kerület élén. E józanul s higgadtan gondolkozó nép között kevés kilátása lehet Lázár Pálnak s bizony jó lesz, ha másutt néz körül mandatum után, mert innen bizonyosan hosszú orral fog távozni.

Dr. Fejér Antal a jövő hét folyamán fogja programbeszédét községenként megtartani, mely elő érthető várakozással tekint a választó közönség.

Csikszerecska.

Eddigi képviselő Egyedi Arthur. A szabadelvűpárt jelöltje — írja a „Magyar Hírlap” Molnár József, a ki őt év előtt az Ugronpárt tagja volt s mint közigazgatási kérdésekben avatott szakértő szónok tünt fel a parlamentben. Megjegyzendő, hogy a csikmegyei szabadelvűpárt ragaszkodik a megyegyűlés ama ohajtásához, hogy csak helybeliek jelöltessek. Egyedi Arthur, mint hírlak, nem lép fel s így Molnár József megválasztása — ki körül a kerület összes intelligenciája s szabadelvű polgársága sorakozik — bizonyosra vehető. Programbeszédét e hó 15-én tartja meg Csikszerecskán.

A függetlenségű (Ugron) párt hívei folyó hó 8-án délután 3 órakor a városház nagyszobájában gyűltek egybe abból a czélből, hogy

a gyorsan közeledő választásra ők is jelöltet állítsanak.

Mintegy harminczan jöttek össze a párt tagjai és először is szervezkedtek. Elnökké megválasztották Csedő István ügyvédet, alelnökké Hajnó Ignácot és Dávid Lajost, jegyzőnek pedig Lux Sándort.

Azután a jelölést ejtették meg és Hajnó Ignác, ki a mult választásokon a kormánypárt legnagyobb híve s az ugronista jelölt legnagyobb ellensége volt, indítványára elhatározták, hogy a csikszerecska kerület képviselő jelöltjének elfogadására Ugron Gábert kerjék fel, a kihez e czélből nyomban táviratot is küldtek.

Elhatározták azt is, hogy az ügyek további intézése a kerület községeiből egy 100-as bizottságot fognak alakítani.

Ezek után Csedő István elnök megköszönte a megjelenteknek az ügy iránti érdeklődését, azon kijelentéssel, hogy ha Ugron a jelöltséget el nem vállalná, csütörtökön délutánra új gyűlést fog egybehívni, a gyűlést bezárta.

Ugron Gábor táviratozott, hogy a jelöltségről levélben fog válaszolni.

Csik-Szentmárton.

Eddigi képviselő Györffy Gyula, ki könnyű szerrel fogja most is leverni a néppártot. Ez a Magyar Hírlap értesülése. S tényleg. Ellenfele Ladányi Miklós ismeretlen nevű s tartózkodásu kereskedelmi tengerész kapitány, kit a néppárt felléptetett ugyan már hónapokkal ezelőtt, de azóta sem szóban, sem írásban nem jelentkezett. Hiába is jelentkeznek. Györffy Gyula oly sokat tett a székely nép érdekében egyenként s összesen, oly tiszteltté s becsültté tette a székely nevet e bérczes kies hazáiban, tul is, oly kedvelt egyéniséggé a kerület s megye minden körében, hogy nemcsak Ladányi Miklósnak, de egyáltalán senkinek sem sikerülne az ő pozícióját ott veszedelmesen megmozgatni, megrendíteni.

Beszámoló és program beszédét e hó 15-én délután két órakor tartja Csik-Szentmártonban, melyen a kerület minden községe fogja magát képviseltetni.

Gyergyó-Szentmiklós.

Eddigi képviselő Lázár Menyhért, ki most is a szabadelvűpárt jelöltje. Egy része a pártnak Beck Albertet jelölte, Borszéký Soma a harmadik szabadelvűpárti jelölt. A néppárt jelöltje Orbán János gyógyszerész, az Ugronpárté Földiák Gyula. Lázár áll legerősebben. Eddig a Magyar Hírlap. Mi még egy jelölt gyanánt megemlíthetjük Fényfi Kálmán gyógyszerészt is. Haton pályáznak a kerület mandatumára. Szép numerus. Tekintve azonban, hogy a székely nép valódi képviselőt akar s nem holmi mandatum vadászó urnaknak a Jákob létráját tartani, mi is kétségteleen tartjuk, hogy Lázár Menyhért fog a harcából diadalmasan bikerülni.

Székely vasutak.

Nehéz elemi csapások látogatták meg az idén a Székelyföldet, mely most már nemcsak a munkahiányt, hanem a rossz termést is sűrűli. Elpusztult az a kevés is, a mit a föld különben is oly szűken termelt; vizáradás, jég és szárazság elárasztotta, kiegészítette a föld gyümölcsét s a nép teljesen kenyér nélkül maradt.

A nyomor sürgős segítségért kiált. Helyi hatóságok, székely társaságok fáradoznak a nyomor megakadályozásán. Nem alamizsna kell, hanem munka. S hogy mi legyen ez, azt megmondja az 1895. évi VII. t.-cz. a mely elrendeli a székely vasutak kiépítését. A kormánytól függ tehát, akar-e segíteni rajtunk vagy nem. Csikvármegye törvényhatósági bizottsága ez év elején megstírgette a vasutak építését a törvényhozással, a képviselőház kérvényi bizottsága e feliratot pártolólóg adta ki a kereskedelmi miniszternek, kinek most már nemcsak a vasut hálózat vagy más szempontokból, hanem az általános nyomor enyhítésére kell, kötelessége a vasutépítést megkezdeni.

Erről a vasutépítésről írja igen érdekesen s rokonszenvesen a Budapesti Hírlap mult heti egyik száma a következőket:

.....A székely vasutak kiépítésére a magyar kormányt országos törvény kötelezi. Az 1895. évi VII. törvényozikk, a mely erről rendelkezik, nemcsak a magyar államvasutak budapest—brassói vonalának és a brassó—háromszéki szárnyvonalnak Romániával való összeköttetését határozta el, hanem Szászrégentől kiindulva Gyergyón keresztül egy új összekötő vonalnak létesítését is. Az első összekötőtétel a Romániával kötött egyezmény záros határidőhöz kötötté, minél fogva az idejére ki is épült. Kiépítésére azonban nem a székelység közgazdasági érdekeinek istapolása adta a lökést, hanem a vasutnak, mint hadászati vonalnak katonai jelentősége. A második vonal: a szászrégen—gyergyói lett volna hivatott a székelyföldnek egyik, természeti kincsekben gazdag és legelrejtettebb részét a világ piacza számára megközelíthetővé tenni és a székely közgazdasági kérdést egy lépéssel közelebb hozni a megoldáshoz. Sajnos, hogy es az ok hat év alatt nem látott oly fontosnak, hogy a kormány a vasut kiépítésére az előterjesztést megtegye. Hegedű kereskedelmiügyi miniszter legutóbbi budget beszédjében azt mondotta, hogy a vasut összes tervén már késszen vannak, de addig a kiépítéshez hozzá

nem foghat, a míg a szükséges fedezetet a pénzügyminiszter rendelkezésére nem bocsátja. A szükséges fedezet körülbelül huszonnyolcz millió koronára. Semmiesetre sem kicsinylendő e nehézség, a mely ez összegnek, habár részletekben, az állami budgetbe való beállításával jár, de más oldalról az is igaz, hogy ez az összeg a több ezer millió magyar állami vasuti beruházás programjában alig számolt tevé, a mikor arról van szó, hogy ez a vasuti program egyik kardinalis részében egészítettessék ki.

Magyarországunk kereskedelmi, ipari és forgalmi politikájában úgy is első sorban arra kell tekintettel lenni, hogy az országban található nyers anyagok dolgoztatásának föl, főleg azok a tömeges áruk, a melyeknek szomszédos helyzetünknel fogva keletre való szállításának a többi világpiacoknak áruival leginkább köpekek vagyunk a versenyt fölvenni. E tömeges áruk közül fa, szén, vas, réz, márvány, üdítő vizek Székelyföldön nagy mennyiségben kaphatók. Ezeknek földolgozása és értékesítése egy jelentőséggé a székely nép anyagi föllendülésével. De ezeknek az áruknak és egyáltalán Magyarország terményei és ipari termékei legnagyobb részének keletre legközelebbi tengeri kikötője Galacz lévén, arra kell törekedni, hogy Galaczhoz a legközelebbi utat keressük meg. Galacz a gyimesi határtól 230 kilométerre van; Gyiméstől pedig Csikszerecskára, Brassón, Tóvisen, át Budapestig most a távolság 802 kilométer. Ha azonban Budapestről Szászrégenen át már meglévő vasutvonal Szászrégentől Gyergyó Szentmiklóson át Madéfalvára kiépítjük, akkor a távolság a gyimesi határig 751 kilométerre száll le. Már a szászrégen—gyergyói vasut a távolságot egy száztizenny kilométerrel rövidíti meg, a mi vasuti szállítással már jelentékeny különbség.

Ez a 111 kilométerrel rövidebb utirány a kelet felé irányuló egész magyar kereskedelemnek és iparnak javára esik. Annak tudniillik, a mely Galaczon át Romániával, Dél-Oroszországgal, Bulgáriával, Keleti részével, Máltával, Ciprusnal, Kiszáziával, Egyiptommal és India elő részével keres összeköttetést. Főképpen még is javára lesz a székelyvármegyének és az erdélyi részek északi és keleti részében, valamint a Királyhágón innen Magyarország északkeleti részében lévő vármegyéknek.....

Hiszünk s reméljük, hogy a kormány megtalálja módját annak, hogy a vasutépítést a közel jövőben megkezdhesse s ezzel segítsen a magyar határ élő bastyaján a székely népen, mely nem koldus tarsányját tartja elé, hanem csak azt kiáltja: „Munkát a székely népnek!”

Molnár József képviselővé jelöléséről.

A csikszerecska választó kerület szabadelvűpártja folyó évi szeptember 8-án délután tartotta jelölt gyűlést. Nagy előkelő közönség gyűlt egybe e napon a csikszerecska kasszinó kerti helyiségében. A választó kerülethez tartozó összes községekbeli a legtekintélyesebb választók igen nagy, az intelligencia pedig egy szólnán teljes számban volt jelen.

A gyűlést Nagy Sándor ügyvéd, mint a csikszerecska választó kerület szabadelvűpártjának elnöke nyitotta meg s a jegyzői teendőket dr. Csiki József ügyvéd teljesítette.

Nagy Sándor bevezető beszédében mindek előtt kiemelte, hogy a szabadelvűpárt az egész megyében elvi álláspontot foglalt el, a mennyiben az egész megyére nézve oly képviselőjelölteket határozott el felléptetni, a kik megyebeliek. Előadta ezután, hogy a csikszerecska választó kerület még nem tartott jelölt gyűlést, a miért is felhívta a szabadelvűpártot, hogy a jelölés tekintetében határozzon.

Mihály Ferencz megyei főjegyző erre szokott ékesszólásával kifejtette, hogy milyennek kell lenni a képviselőnek s részletesen ismertette, hogy a megye és csiki székelység érdekében mennyit tett Molnár József ugyanis mint országgyűlési képviselő, ugys mint megyebizottsági és közigazgatási bizottsági tag, kinek jelleme, tehetsége és képessége elég garancia arra, hogy benne a csiki székelység a legjobb és legderékabb képviselőt kapja. Ennél fogva őt ajánlja a csikszerecska választó kerület országgyűlési képviselőjelöltjének. Zugó éljenzés hangzott fel Mihály Ferencz indítványára s miután perczekig tartott Molnár József mellett a tüntetés, az elnök a csikszerecska választó kerület szabadelvűpártjának egyhangú határozata alapján Molnár József csikszerecska ügyvédet jelölte ki a szabadelvűpárt jelöltjének.

Molnár József a választó közönség éljenzése mellett lépett az emelvényre és lényegében a következő beszédet tartotta:

A felhívás, hogy ezen választó kerület szabadelvűpárti képviselőjelöltséget elfogadjam, oly megtisztelő és annyira e kerület színe és javától jön, hogy én azt parancsnak tekintem s eként a közterre kiállítatván elfogadom a kezembe adott zászlót. (Éljenzés).

Az a kérdés, hogy az itt elhangzott diacéretetek megérdemlem-e, ezuttal mellékes kérdés, a fő most az, hogy egy nagy elvi álláspontból, a székelység megmentése érdekében helybeli képviselők felküldése szempontjából, a csiki székelység figyelme felém fordult s ha a nézők tekintete engem szemelt ki a székelységért egyik küzdőnek, hazafiatlanság, sőt politikai gonoszság volna, visszavonulni és fel

nem ajánlani karomat, esemet és szívemet a közérdekért s különösen a székegy érdekért.

Méltóttassék elhinni, hogy a mostani néhez viszonyok között nem kicsi feladat és teher elvállalni a képviselőiséget, midőn a magyar minden oldalról szorítják, midőn a szegénysége miatt nem is tud úgy védekezni, mint a gazdagabb tehetné, midőn a magyarnak talán több az irigye is, ellensége is, mint a hány magyar lélek van és ilyenkor a nemzet nevében és képviselőiségében beszélni, gondolkodni és tenni minden lelkiismeretes politikustól sok időt, fáradságot és fejtörést vesz igénybe. En azonban azon régi, hazafias iskolának vagyok híve, mely minden embertől azt követeli, hogy mindenkinél a maga helyén a haszért oda kell áldozni azt, a mit tőle a közérdek kíván. Összes lelkesültséget, képzettséget és lelkiismeretes munkálkodásomat ezennel a székegyiség érdekében a közönségre felajánlom s ígérem, hogy azavam beváltásánál senki se fog csalódni bennem. (Éljessék.)

Program beszédét ezáltal nem akarok tartani, hanem mához egy hétre fogom azt előterjeszteni, melyre eszenel tisztelettel meg is hívom a tisztelt választópolgárokat, hanem két nyilatkozattal most is tartozom.

Az első az, hogy miért vagyok szabad-
elválpárti, holott 1896. előtt tíz esztendeig mint ellenzéki képviselő szerepeltem. Ennek reám nézve két nagy oka, de talán egy harmadik is van. Az első ok az, hogy az 1896. óta lefolyt külföldi háborúk az a tanulságot szolgáltatottak minden komoly gondolkodónak, hogy a kicsi államok és nemzetek a világ történelmében nem számítanak semmit, azoknak még a saját börtökét sem szabad megmenteni a nagy hatalmak intése és beleegyezése nélkül. Ezután felsorolta a görög-török és a bur háborúk rövid történetét, melyek annak igazolásul szolgálnak, hogy a kis államok és nemzetek sorsa a nagy hatalmak kezében van. Mindezen történeti tényekből levontam a következőt, hogy nekünk magyaroknak, mint kis nemzetnek ragaszkodni kell ahhoz, hogy Ausztria és Magyarország együtt egy nagy hatalom maradjon, mert nincsen olyan más állam, melylyel egyesülni lehetne és a melylyel együtt magyarságunkat jobban megvédenhetünk, mint Deák Ferencz kiegyezési művében leírt alap szerint. A második ok ezzel kapcsolatos s ez az, hogy Ausztriában olyan nagy politikai zűrzavar van már 5-6 év óta, hogy a különböző nemzetiségiek egymást fölfalják, de azért mindegyik annyira irigye és ellensége a magyarnak, hogy romlásunkért készek volna feláldozni saját alkotmányukat. A németek Németország, a csehek és morvák Oroszország felé, a szlovének egy Délszlávia ábrándképe, az olaszok Olaszország felé húzódnak, egy szóval az összetartás érzete teljesen hiányzik és a jelenlegi nemzedék Ausztriában egy cseppet se bánta az ország felbomlását. Nekünk magyaroknak nem áll érdekünkben a repedésbe még egy nagy éket ütni be s ha áll az, hogy a magyarság érdekében van nagy hatalomnak maradni és ha az is bizonyos, hogy az együttes erő legnagyobb biztosíték az ellenségeink ellen, akkor vak ember az, ki a széthúzást növelni szeretné és ne az összetartó kapcsolatok ragaszkodni. Hozzá tehetem ehhez azt is, hogy gazdasági háborunknak az eddiginél való jobb kimenetele azt teszi kötelességünké, hogy a magyarság együtt tartson, mert minél több részre, több pártra oszlik, annál könnyebben győz az ellenfél.

A harmadik ok, a melynek következtében szabadelvülpárti vagyok, az hogy most Széll Kálmán kormányoz, ki a törvényt, a jogot és igazságot jelentette ki programjával, s eddigi kormányzása azt mutatja, hogy ettől az elvétől nem állott el s bizony a nemzet javulása, a nemzeti igazi erő fejlődése csakis e politika mellett haladhat elő. Már most ily kormányt támogatni minden igaz magyar és hazafias politikusan kötelessége s nézetem hogy szembeállni és ellenzékeskedni a jóra való kormányai nem volna egyéb, mint fából vaskarika politikát csinálni.

Még igen röviden egy nyilatkozatot teszek s ez az, hogy a székegyiség megmentése minden magyarnak feladata. Ha a székegy faj elpusztul, vége van a magyarnak is. A jövő országgyűlésnek meg kell oldani legalább nagyrészt a székegyi kérdést. Már most mik a bajok itten, miféle gyógyszersek segítenek, azt csak az tudja elmondani, ki maga is benne van a székegy bajok tengerében s midőn éppen ebből a szempontból a törvényhatóság s utána a szabadelvülpárt is elhatározta, hogy képviselő jelöltéül csak helybelit választ és a csikszere-
redai az em személyemet jelölté ki, a magyarság és székegyiség érdekében reám rótt feladat és teher előli megfutamodást jelentené, ha nem hajolnék meg a kivánságuk előtt. (Éljessék.)

Ezután még fejtegetvén a székegyiség feladatait, a haza és király éltetésével fejezte be szavait. Hosszabban tartó szög éljessék fogadta a kijelentést s miután még Nagy Imre igazgató és földbirtokos fejtegette a cselki földmivelők érdekeit, a gyűlés elhatározta, hogy a megtörtént jelölésről úgy Széll Kálmán miniszterelnök, mint az országos szabadelvülpárt elnökét Podmaniczky Frigyeszt táviratilag értesíti, mire a gyűlés Molnár József éltetése között aszt oszlott.

A megyei közigazgatási bizottság üléséről.

Csikszere, szeptember 9.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága ma tartotta meg rendes havi ülését, melyen főispán ur hivatalos távolléte miatt Becze Antal alispán ur elnökölt és a melyen a május havi közgyűlésben megválasztott dr. Tiltscher Ede is megjelenvén a hivatalos esküt letette.

A gyűlés rövid tartama volt és az azon előadott ügyek közül a következőket tartottuk főlemlendőnek:

Csik-Szentgyörgy, Bánkfalva és Menaság községek képviselő testületei Csik-Szentgyörgyön a postahivatal mellé egy távirtda hivatal berendezése s buzal felállítását iránt folyamodván, ebbeli kérésük pártolólaga a kolozsvári posta- és távirtda igazgatósághoz fölterjesztetni határozatot.

Csik-szentsimoni egyesek települési díj-czimen törvényellenesen kivetett községi adók ellen felebbzvévén, a képviselő testületnek oda vonatkozó határozata megsemmisített s ezen incidensből kifolyólag a törvényhatóság bizottság megkerestetni határozatot, hogy miután gyakran fordul elő, hogy a községi kötelekbe való fölvetésre vonatkozó szabályrendeletek a törvény szellemével és rendelkezéseivel ellenkező határozatokat tartalmaznak az ide vonatkozó szabályrendeletek minden községből vonassanak be, vizsgálattassanak át s a szükségesnek látszó módosítások rendelkezessenek el.

Gyimes-felsőlok község egy önálló anyakönyvezetői állás rendszeresítése iránt folyamodván, miután bellügyminiszter ur annak tiszteletdíjába 250 korona megadását kilitáshba helyezte s erre Péli Lajos ottani tanító vállalkozni hajlandónak is nyilatkozott, a kinevezés felsőbb helyen javaslatba hozatott.

Nem különben javaslatba hozatott a ká-szán-jakabfalvi anyakönyvi kerületben Balázi Sándor tanítónak anyakönyvezető helyettesül való kinevezése is.

Csik-Szépvíz és Szentmihály községeknek azon kérése, hogy a már engedélyezett segédjegyzői állással az anyakönyvezető helyettesi tisztség is kötéssék össze s ennek javadalmazására a két község által megajánlott 260 koronán felül 500 korona állami segély eszközöltessék ki, pártolólaga bellügyminiszter urhoz felterjesztetni határozatot.

Csik-Szenttamás község róm. kath. iskola székének azon kérése, hogy a tanítói javadalmazások újból állapittassanak meg s a szükséghez képest legalább 800 koronára állami segéllyel is kiegészittessenek, indokoltnak találtván, a tanítói javadalmazások újabb értékelése vallás és közoktatásügyi miniszter urnál javaslatba hozatott.

Mint hogy a gyergyó-szentmiklós-alfalu-marosvásárhelyi állami utugynevezett „buscini“ szakaszának áthelyezését a kereskedelmi miniszter engedélyezte, hogy a sulyos gazdasági bajokból származó inségsek bajokon a szegénységnek mielőbbi munkaadással segíteni lehessen, a nevezett útrésznek házi kezelés mellett való áthelyezésére, illetve az áthelyezés megkezdésére az engedély kikérteni határozatot.

Két indítvány, illetve interpelláció adatott elő a gyűlés végén nevezetesen: Nagy Sándor bizottsági tag ismételt indítványba hozta a Csikszereében már két ízben is kérelmezett dohány különlegességi áruda felállításáért pénzügyminiszter urhoz egy újabb felirat küldését, a mi el is fogadtatott.

Dr. Tiltscher Ede bizottsági tag pedig azon felmerült esettől intézett interpellációt a pénzügyigazgatóság, hogy a pénzügyörök az ugynevet „Nicociána“ nevű dísz növényt dohány ültetvénynek minősítvén, a földből kitépettek és abból jövedéki átlagást igyekszettek megállapítani. Az interpelláció kiadatott a pénzügyigazgatónak az ügy kivizsgálása és jelentés tétel végett.

Kazár földön

czimű könyv keletkezése és czélja.

A havas csodálatos vonzerőt gyakorol rám. Ugy tetszik, hogy a természet a havasos éri magát igazán otthon. Egyebütt mez költ lesoni; de itt kitarja a maga indulatsit ósintén. Ez a valódi harag; ez a fenség nem komédia; ez a baj nem ültétség. Ás, kapa, ekevas nem vál totatták meg szinét és alakját. Vasutak, cestonak és árkolások mértani vonalai nem nyugtalanítják a vadon ól szabadsgát. Minden úgy van, a miként az örök műhelyből kikerült s a miként azt megformálta a sivatár, a görgeteg, a jég, a napangár, a villám.

Mint ha más volna ott az ember is. Régi szokásait, régi szerzésait, régi viselőt, inkább megtartotta, mint mi. Erősebb a teste, erősebb az álete, jobb a szeme, mint nekünk. Fejletlenebb állapotánál fogva közelebb áll a vadállathoz s erősebb hitenél fogva közelebb áll az istenhez, mint mi. A történelmi átalakulások jóformán nyomtalanul siklanak el feje fölött, miként azok a felhők, melyek csak megpihennek a bérések ormán s „néma borongással“ tovább szállanak.

Ugy tetszik, hogy a gyergyói rongetagek pántostembere az elődök ruhájában járja a bérécsket és a hajdantornak nyelvén beszél hosszúk. Lotint szászok vonzását látom a havas lakóban,

miként a paleontologiai leletekbn láthatók az elpusztult világrend ónyomai.

As elmult ószszel két heti pihenőre tettem szert. A ki jól be van fogva, annak nem kis feladat eldönteni, hogy hová menjen és mit csináljon, mikor a semmittevés gyönyöreire nyílik kilitás. A míg e fölött töprenkedtem, mindig havasi képek rajzoltak körül.

Egyzer aztán véletlenül találkoztam Egán Édével, a kit a Kárpát-hegyvidéki földművelő nép nyomorának enyhítése czéljából Beregmegyében foglalkoztat a földművelésügyi kormány. Ez az aközó már régen érdekelt. Különböző leírásokból tudtam, hogy elhanyagolt és kegyetlenül elcsigázott népet óhajt a kormány szörnyű helyzetéből kiszabadítani. Itt ott azörványos közlemlények jelen tek meg a mentési munkálatról. A közlések nem vágtak össze. Egyik dicserő, a másik gyálazta a munkát. Sikert jóslott az egyik; kudarcot a másik.

Kinek van igaza? Meglehet-e csakugyan menteni egy végpusztulónak indult népet? Megérdemli-e a kezelőbe vett anyag a ráfordított fáradságot? Nem olyan kísérletezéssel állunk e szemközti, mely pénzt, postot, erőt nyel el ok nélkül.

Elhatározásom gyorsan megfogant. Oda megyek pihenni a ruthének közé. Ott havasvidéket is találok s ezenkívül szüröl-szürre megnézhetem a népművészi munkát. Terveimet Egán azzal az örömmel fogadta, a melylyel a mesterek szokták fogadni műtermüknek értelmes látogatóit. Pihenésem kérdése ezzel meg volt oldva.

Szeptember 7-én érkeztem Szolvára s a miniszteri kirendeltség központi műhelyében fölütöttem a tártomat. Innen kirándulásokkal tettem Beregszentmiklóstra, E. Víznyezőre, Páznánfalvára, Frizyesfalvára, Dombostelkére, Patkányözvrre, Nagy-Marosra, Munkácsra, Árdánházára, Hársfalvára, Zsdenyovára, Vercezkőre, a Beszkid csanakra, Volóozra, Firozak havasra, a Névtelen havasra, Ökörmezőre, Bisztrára, Husztra stb.

Alkalmam nyílt megőzni a nép életmódját, szokásait, vagyoni és kulturális állapotát. Erintkeztem papokkal, jegyzőkkel, birákkal, erdőeszősőkkel, kerülőkkel, földművelőkkel, beltosokkal, napzámosokkal, tanítókkal, keresmaosokkal, uszárásokkal, nagyuri családdal és szegénységben simlódó ruthén háznépvel. Láttam és megmértem a helyesetet s nyírtól szemmel néztem, hogy a földművelési kormány terve, czélja, eszköze behat-e valóban a népetet viszonyába és hogy van e a valóságban ennek a behatásnak állandósági biztosítéka?

Kimondhatatlan örömet okozott ez a megőződés, hogy nem szappan-buborékos légváratok épít a miniszteri kirendeltség, hanem reális alkotásokat hoz létre. Faluról falura látja az ember, hogy miként lábad föl a nagy beteg. Mert hajh, nagy volt és még most is nagy ott a betegség! Ennek a néptestnek mindene fáj: a feje, a lába, a deréka, a háta, a gyomra. Minden.

Hol kezdtek tehát a kurát? Világos, hogy magán a testen; anuak valamennyi tagján. A nyomort nem ez, vagy az okozza, hanem minden, a mi e népet körülvezei. Az intézmények, az éghajlat, az emberek. A pénz, hogy ennek van, annak nincs. A terméketlenség. A munkahiány. Az adósság. A tudatlanság. A pálinka. A demoralizáció. A közlekedés hiánya, a fölsozolás hiánya. A legelő hiánya. A szolgabíró. Az uszora. A jegyző. Az erdő. A duvad. A szarvas. A kazár. Miuden, a mit lát.

Ez mind együttvéve ezen egyetlen szóban jelentkezik: Éhség.

Buzatermő Magyarországnak van egy vidéke, a hol a nép évről-évro százezerszámra mindig éheznek. Nem ismeri a jóllakás állapotát. Ezész álete abban a sóvárgásban telik el, hogy jóllak hasasék. Ime, az állatá fajulás utja. A kutya ragadozóvá lez, a verébb tolvajjá, ha éhus. A birka, a ló nyerit. Ez a szegény nép sem tolvajjá, sem marlatócszá nem lett. Nem is kiabált. Némán tűr évtizedek óta.

A mit láttam és hallottam, arról futó jegyzeteket irtam kis uti naplómba. Ezem ágában sem volt, hogy közétegyem Egyszerűen feljegyeztem, a miként működölök rajfelvételeket készítnek egy-egy tájékról. A magam okulására és az emlékezet támogatására jegyeztem fel.

Jóval később egyik képviselőtársam föltűnő kisorsnyléssel beszélt előttem a miniszteri kirendeltség hegyvidéki akciójáról. Még később a hegyvidék egyik főispánja, a ki művelt és eszes ember, a ki tehát képes felfogni egy ilyen akciójának becsét, horderejét és nehézségeit, a vadak egész sorozatával terhelte meg előttem a kormány népművészi munkálalát. Nemcsak a pénzügyi bizottságban is fölmerült a kérdés a egyik tag elölesen álltélte az egész mozgalmat, mint költséges és haszontalan fáradozásat.

Ehes járult nekünk hírlapi csikk olyan lapokban, a melyek máskülönbön mindig a kormány politikáját szokták támogatni. Ezáltal azonban keményen kiragtak a hámból. Az egyik Darányi földművelési miniszternek szegeste megőzött nyilat. A többi megőzögetett az Egán szétmarczangolásával. Hanem ez aztán derekas munka volt. Csak amugy iszadt minden betű attól a nagy fáradságtól, a mit az írók kifejtettek az Egán esztéssédre.

Minden arról győződött meg, hogy a mozgalom miben létét még azok sem ismerik, a kik arról beszélnek és írnak. Még kevésbé ismerik a Darányi miniszter intencióját és legkövetés is-

merik Egánt. Egyszermind megőzött arról is, hogy ez az üdvös és kivált nemzeti szempontból elsőrangú kezdeményezés hajótörést fog szenvedni az ellenséges irányu hangulat áramlatában, ha nem alakul egy erőteljes és mindenható közvélemény, mely a dolgok, viszonyok, czélzatok és eszközök alapos ismeretével leszerelje az ellen-séges irányu hangulatkeltést.

Ennek következtében elhatároztam, hogy leírom tapasztalataimat.

A kinek kezébe kerül ez a kis könyv: legyen szives és olvassa át. Czelom a toborzás. Azt akarom, hogy különb harczosok sorakozzanak egy jó ügy mellé, mint a milyen én vagyok. Lelkem az a vágy égeti, hogy minden olvasó megőzödjék soraimból a földművelési kormány hegyvidéki akciójának helyessége, czélyszerűsége és szükségessége felől.

De czelom előrésénél óvakodtam egy a képzelgéstől, mint a tulzásoktól. A valóságot irtam meg a valóság színeivel. Azok a képek, melyeket az olvasó elé tárok, akár a mélyágoékból hoztam azokat, akár az ormokról, mindig lú másolatai az életnek, a viszonyoknak, az embereknek.

Bartha Miklós.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ugron visszalépeése. A kolozsvári

Ellenzék azt írja, hogy Ugron Gábor visszavonul a politikai a életől. Az említett lap Szilágy-Somlyóri kaptá azt az értesítést, hogy Ugron Gábor, a szilágy-somlyói választó kerületnek egyhangulag megválasztott országgyűlési képviselője, a kerület pártelnökehez intézett levelelőn kijelentette, hogy többé nem vállal képviselői mandátumot és emélfogva a kerületben jelölt gyanánt nem lép fel. Ezt az értesülést megerősíti az a körülmény is, hogy Ugron az augusztus 25-ére jelzett beszámoló beszédét nem mondotta el.

A csikszere-dai székegy társaság e hó 14-én délután fél 6 órakor tartja első összejövetelét a csikszere-dai uri kaszinó helyiségében, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. A tárgysorozat egyik legfontosabbja lesz a társaság egyesülési szabályainak részletes megállapítása. Azok, kik még nem léptek be a társaság tagjai sorába, de azt óhajtk megtenni, a tagsági ívet Dr. Szántó Samu titkárnál bármikor aláírhatják.

Szól pedig ezen felhívás nemcsak honorizációknak, hanem a kereskedőknek, iparosoknak s gazdálkodóknak is, mint a kiknek első sorban áll közvetlen érdekükben, hogy a társaság sikeresen működjék s kitűzött czélját minél teljesebben érje el.

Uj közjegyző helyettes. A kolozsvári közjegyzői kamara Bakesi Gáspár csikszere-dai kir. közjegyző helyettesül Dr. Guttmann Hugó budapesti ügyvédeli kirendelte. Az uj közjegyző helyettes hivatali állását már el is foglalta s a közjegyzői esküt e hó 8-án vasárnap délelőtt tette le a kir. törvényszék nyilvános ülésében, mely időponttól fogva a közjegyzői teendők végzésére jogosultságot nyert s hivatalos működését megkezdte.

Vetőmagot Alosiknak. Mint egyik régebbi számunkban is említettük, az idén beállott rossz természetviszonyok annyira elszegényítették Alesik egyrészt népet, hogy annak idei terméséből nemhogy emélvölje, de még vetőmagja sem maradt. Az illetékes hatóságok fordultak fűhöz, fához, felirtak a megyéhez, megheszelés tárgyává tették az ügyet a székegy társasághoz, míg végre a kerület buzgó képviselőjének Dr. Győrfi Gyulának sikerült e téren is eredményt elérni. Ó egyenesen a földművelésügyi miniszterhez fordult s vázolván az itteni viszonyokat, ingyen vetőmag kiosztását kérte a nép között. Darányi ez intervencióra minden tőle kitelhető megígért s sürgősen utasította a miniszterium illetékes osztályát, hogy komolyan foglalkozzék e dologgal s tegyen ahhoz képest azonnali javaslatot. Így most már biztosra remélhető, hogy Alesik népe hamarosan meg fogja még pedig a maga idejében kapni az ingyen vetőmagvat.

Tíz forintosok bevonása. A most forgalomban levő tíz forintosokat az Osztrák-Magyar bank fő és főök intézetei 1903. február 28-ig fogadják el fizetésképp és átváltás végett. 1903. márczius 1-étől augusztus 31-éig ezeket a bankjegyeket az Osztrák-Magyar bank budapesti és bécsi főintézetei még fizetésképp és átváltás végett, a többi bank intézetei azonban már csak átváltás végett fogadják el. 1903. szeptember 1-től kezdve a bank a tíz forintosokat többé fizetésképp se fogadja el, ugy hogy 1903. augusztus 31-én a bankjegyek bevonásának utolsó határideje lejár. Ettől fogva az ilyen behívott bankjegyet a bank budapesti és bécsi főintézete csak átváltás végett fogadják

el, a fiók intézetek pedig 1903. szeptember 1-től kezdve az ilyen bankjegyet csakis külön kérelemre, a bank főtanácsának engedelmével térítik meg. 1903. augusztus 31-ike után a bank az alapszabályok 89-ik szakasza értelmében nem köteles többé a tíz forintosokat beváltani, vagy becsesélni.

— **Uj anyakönyvvezető.** A gyó-békási kerületben üresedésben volt anyakönyvvezetői állásra a bellügyminiszter Csató József segédjegyzőt nevezte ki, s egyuttal Kolcsár Demeter helyettest ezen tisztségre alul felmentette.

— **Merénylöt egy képviselő ellen.** Csak a véletlen szerencse mentette meg Sepsiszent-György város országgyűlési képviselőjét Beksics Gusztávot attól, hogy magán bosznak nem esett áldozatul. A képviselőt, ki a Békásmegyertől Csillaghegyi villájában nyaralt, e hó 5-én egy Nagy János nevű egyén, ki még néhány héttel ezelőtt neki szolgája volt, egy késsel megakartja gyilkolni. Beksics a mondott napon Pomázról a Csillaghegyi villájába utazott vasuton, a hol Nagy János már várt rá. Egy Benjámint Vilmos nevű vasuti őr rá ismervén, a hsz hírből álló Nagy Jánosra, megtudakolta tőle, hogy mi járban van? Nagy János azt felelte: „Várok, boszut állok!” E pillanatban a vonat berobogott a csillaghegyi állomásra, s a mint a vonat megállott Benjámint vasuti őr beugrott a kiszállni akaró Beksics kupéjába figyelmeltető a veszélyre, de e pillanatban már Nagy János is a kupében termett s hosszú éles késsel Beksicsnek tartott. Beksics szerencsére a kocsi másik oldalán szállott ki. Véletlenül csendőrök is utaztak a vonaton, kiket Nagy észrevehén, futásnak eredt s futás közben az őt üldöző csendőrökre visszalőtt, kik szintén fegyverüket használták, s az 5-ik lövésre a gonosz embert eltalálták s ez össze rogyott de még élve Budapestre szállítani akarván, utközben meghalt.

— **Segély templom építésre.** Biztos kutforrásból származó értesülés szerint az erdélyi róm. kath. státus igazgató-tanács Püspök Ur Ó méltósága hozzá járulásával a csikszederai templom építésére a vallás alaphól évenkénti 4000 koronás részletekben kifizetendő akkora segély összeget ajánlott fel: mint a mekkorát Csikvármegye 100000 koronás millenáris ajánlatán felül a gimnáziumi építési költségeire ad.

— **Halálosások.** Benke Sándor csikszentmártoni jó hírű vendéglős folyó hó 6-án idült gyomor és bélhurut következtében 67 éves korában elhalálozott. A meghaldogult földi részei életében kifejezett kívánsága folytán hatóság engedély mellett a kézdi-vásárhelyi ev. ref. temetőben lévő családi sírhelyhez szállították és ott helyeztetett el.

— **Haydn Hugót,** a csik-somlyói főgimnáziumnál huzamos ideig volt s két év óta az új-verbázi államilag segélyezett községi gimnáziumnál alkalmazott tanárt folyó hó 2-án helyezték örök nyugalomra 42 éves korában Uj-Verbászban.

— **Párbaj.** Balázs Béla csikszépvízi születésű állami tanító és a Nagybecskerekben megjelent „Torontál” című politikai napilap munkatársa a napokban kardpárbajt vívott dr Eisler Mihályval, a ki az említett lapra sértő megjegyzést tett. A párbajban mindketten könnyű sérülést szenvedtek.

— **A Magyarság** című Budapestben megjelent napilap szerkesztését, melyet addig Korbuly József szerkesztett, Dr. Gyórfy Gyula a csikszentmártoni kerület országgyűlési képviselőjének társaságában Benedek Elek, az elismert író veszi át e hó folyamán. A czél az, hogy legyen a központban egy olyan napilap, mely a hazai s külföldi fontos események hírladása mellett, állandóan, napról-napra foglalkozzék a székeltség mindenemű dolgával, ében tartsa az érdeklődést a „Székely kérdés” iránt, egy szóval minden tényszót megmozgasson a székely nép anyagi s erkölcsi megújulásának érdekében. A szerkesztőség felelős szerkesztőnként, dr. Fejér Antalt is munkatársul kérte fel, ki a megtisztelő bizalmat készséggel is fogadta.

— **Méhészeti előadások.** Nagy János kerületi méhészeti szaktanár szeptember 12-én Gyergyó-Remetén, 13-án Szárhegyen, 14-én Alfaluban, 15-én Vaslábban és Madéfalván, 16-án Csikszentmártonon, 17-én Csikszederében gyakorlati előadásokat tart az okoszerű méhészeti köréből, melyre felhívjuk a méhészeti foglalkozók figyelmét.

— **Akik a színi pályára készülnek,** rendkívül előnyös és teljes kiképzést nyerne az összes színpadi szakmára (még az operette

és operára is) a hatóságilag is támogatott teatervári „Színművészeti képezdeben”, mely intézet 1896-ban alapították s főzéljainak egyike, hogy a budapesti drámaszínház szemből Temeavárt a képzelhető legolcsóbb életmódot nyújthassa. Míg tehát eddig csak óriási költséggel juthatott valaki teljes képzettséggel a színi pályához, a Temeavárt már 6 év elteltéig intézetben a legkisebb áldozattal is teljes képzettség nyerhető (ép oly képesítés, mint a budapesti színművészeti iskolákban) és pedig fényes eredménnyel: bizonyítja ezt ama körülmény is, hogy mindazok, akik ez intézetben végeztek, a legnagyobb városok színházaihoz nyertek előnyös szerződést. Nemesint tenezőja az intézetnek is, hogy a szegény, de előnyös képességűek teljes tandíjmentesen tanulhatnak, sőt ellátásuk iránt is intézkedik. Az intézetben a leány növendékek számára internátus is van, a hol a legzordóbb felügyelet alatt vannak. Föltétel: megfelelő külső és tehetség. 4 elemi (nem szükséges polgári) osztály férfiaknál 1-28, nőknél 14-25 éves életkor. Válasz bérleggel ellátott levelekre bővebb felvilágosítást is ad a Színművészeti képezde igazgatója Temeavártól.

— **Hám tolvajok.** Rubin Fülöp gyergyó-tölgyesi lakos augusztus hó 22-én este Ditróban éjjeli nyugodalomra Kohn Ignác ditrói kocsmáros vendégszerető hájékára szállásolta el magát, Lovatt ellátta, mint a hogy azt a gondos gazdák tenni szokták, tarisznyájából megvácsorázott s az esteli imákat elmondván a számára kijelölt fekhelyen végig nyugodkodott s míg fáradt teste pihent, addig lelke Palesztina napsütötte vidékein kóborolt és ábrándozott Judea régi dicsőségéről. Nem pihentek és nem ábrándoztak azonban S. P., T. J. és Cs. L. ditrói lakosok, hanem beorozkodtak a Kohn Ignác udvarára s az éj sötét leple alatt Rubin Fülöp hamjait elemelték. Rubin Fülöp a kellemes álmok hatása alatt mosolyogva ébredt föl, de mosolygó ajkai haragos káromkodásra fakadtak, midőn a tovább utazásra készülő konstátálta, hogy a lovak, szekér meg vannak ugyan, de a hámok eltűntek. A földi gondviselés azonban Fekete György ditrói esendő őrmeester személyében segítségért jött, szokott ügyességével rövid idő alatt kípáholta a tetteseket, sőt az eltulajdonított hámokat is megkerítette, Rubin tovább utazhatott, az idegen tulajdon nem respektáló legények pedig a gyergyószentmiklósi járásbíróshoz sétáltak be. Fekete György ezen esetenél is megmutatta, hogy milyen tapintatosan tudja kötelességét teljesíteni és milyen nagy mértékben kiérdemli az elismerést és dícséretet.

— **Színház.** Az elmúlt héten egy házaspár, Dombai Mihály és neje szórakoztatták a Csillag nagytermében a megjelent közönséget. Csak két tagból állott a társulat, — férj és feleség — de az egy felvonásban, két szereplőre berendezett darabok ügyes megválasztásával, azoknak összevágó diskret előadásával mindenestire kellemesebb estétet szerettek a publikumnak, mint egy nagy, de bárdolatlan s rossz társaság a maga összes instrumentumaival. Összesen hat előadást tartottak, — legutolsót hétfőn — melyek műsorában felöltöttek a hazai s külföldi irodalom egy felvonásos remekét s közülök esténként kettőt-hármat játszóval, az estét 10 óráig mindenkor kellemesen kitöltöttek s a pártolásra magokat érdemessé tették. Szerdán ifjúsági előadás lesz, esütőtökön külön előadás a leány növendékek számára. Mint hírlki a színeszár pár műkedvelői előadás összehozásán faradozik, melyre közreműködését a helybeli intelligenzia megígérte, mely vasárnap fog a Csillag nagytermében megtartani.

— **Emke levélpapírok.** Közvetlen, hogy mekkora sikert ért el az Emke külföldi és osztrák gyújtók kizsírítása tekintetében az Emkegyújtók forgalomba hozatalával. Tény ugyanis, hogy mióta az Emke gyújtók forgalomba jöttek, más hazai gyújtó gyárak versenyé feljöttán is a külföldi behozatal e nemből 50% kal apudt. Ezen a szép példán felbuzdulva a Rigler J. Ede-főte papírneműgyár r. t. Budapestől az Emke engedélyével szintén hazai készítésű Emke levélpapírokat hozott forgalomba 5-féle kiállításban, finom csontpapíron az Emke vizigéji betűivel ellátva. Ezen Emke levélpapírok igen csinos kiállításban találhatók megfelelő kereskedésekben. Tekintettel, hogy Magyarországra a külföldről csak papírneműekben 8.000.000 K. áru behozatal van s hogy a Rigler czék ezen hazai Emke levélpapírok után is az Emke kulturális céljaira szintén 5%-ot ad; kettős hazafias kötelesség ezeket az Emke levélpapírokat fogyasztani s kéri az egyesület, hogy a kereskedésekben a hazafias magyar fogyasztó közönség ilyen levélpapírokat követeljen. Mert a kereskedők szívesen tartják az árut, ha a közönség keresi és követeli.

— **Zrínyi Miklós egy levele.** Van az Országos Levéltárban egy roppant érdekes másolata Zrínyi Miklós egy levelének, melyet Csáktornyaórl 1586. április 19-én, három hónappal Szigetvár megvévéása előtt írt Nádasdy Tamásnéhoz, tőle segítséget kéri. A levél egész törjedelmében így hangzik: „A latin szöveg fordítása. Nemzetcs és nagyragos, különösen tisztelt urasszonyom. Édvözöljük az ajánlott szolgálatait. Mivelhogy nem homályos, hogy igen undok ellenségünk, a török császár, roppant hatalommal

elője e gyászbaborult ház maradványainak elpusztítására, és teljes megsemmisítésére és hogy első sorban Szigetvárat, mely auni tartományok védőbástyája, fogja osromolni, hogy onnét tovább haladjon, nyilvánvaló szükség, hogy ez annyira fontos helyre gondja legyen mindenkinek, kinek jova vagy veszedelme e helytől függ. És bár kegyelmes urunk, Károly főherczeg ő fejedelmi fensége, a római császár és király ő felségének távollétében azon vár megmaradása végett orvositésekről, más szükséges dolgokról és katonákról kegyesen fog gondoskodni. Mégis mivel azt hisszük, hogy a török császár személye és annak roppant hatalma ellen jóval több katonára lesz szükség, mint egy busának ostroma ellen: ezért, ha N és N. urasszonyomnak kedves édes hazánk, ha a maga, gyors meket, testvéreit, barátait és próbált szolgáló jóvendő megmaradását óhajtja: igen sürgetően kérjük az tisztünk kötelességénél fogva önmagánosan felszólítjuk: küldjön saját költségére, hogy hónapi ellátással személyünk mellé belátása szerint néhány puszkás gyalogos és velök egy-köt tiszteit, nem annyira személyünk kedvéért, mint a keresztény köztársaság további megmaradása és az azon hely és más tartományok várható veszélyének elhárítása végett Szigetvárra. Elszántuk magunkat arra, hogy Isten nevelten ott beárkózzunk, azt óhajtva, hogy első sorban a jó Istent, aztán ő császári és királyi felségét, a keresztény köztársaságot és ezt az édes, végső nyomorúságra jutott hazát szolgáljuk, híven, rendületlenül, vidáman, vértől ontással, leljünk vesztelő is (ha a sorok akarja). Itéméljük, hogy N. és N. urasszonyom megtenné ezt csupán személyünk iránt való tekintetből és barátságából még akkor is hogyha sem jova, sem veszedelme nem függene Szigetvől. Isten tartsa meg sokáig, egészségesben, boldogságban. Várjuk az óhajtott tudósítást és ajánljuk közzé szolgálatait. Kelt Csáktornyaórnál váramunkban. 1586. április 19-én. Miklós, Zrínyi brókös grófia. E levelet most fakszimilóban közli a Nagy Képes Világtörténet 132. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetem tanár. Egy-egy kötet ára díszes féltáborokban 16 korona; füzetekben is kapható 10 fillérjéért. Megjelen minden héten egy füzet. Kaphatók a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Citőli-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Uferbach Géza csemegüzletébe Brassóban naponként érkezik a Herczeg Sulkovski-féle Pankotai telepről a legnemesebb fajú muskotály és rózsza izű faj szőlő. Napi legjutányosabb árban. Vidékre bérmentve szállít. Valamint naponként friss pragai sonka, különféle sajtok, mindenféle csemegé árak, eredeti borok, likörök és cognacok kaphatók.

— **A „Zenélő Magyarországról”** zongora és hegedű zenemű folyóirat szeptember 1-jei 17-ik füzetében különösen érdekes zenemű tartalommal jelent meg. Tartalmazza L. Moyses Miklós „Boldog voltam” műsdát. H. Langer Viktor „Az árva lány imája” III. Zsádányi Ármánd „Magyar halálját”, magánhegedűre. Ny gazdag váduszékek és a legújabb műveket találja meg a zongorázók között a „Zenélő Magyarországról” minden füzetében. Minden füzet 10-10 oldal zenét ad. Előfizetési ára most folyó III. évfolyamban 6 busonló gazdag tartalmú füzetre 60 oldal zenetartalomért 3 korona. Előfizetheti a „Zenélő Magyarországról” (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalában, Budapest, VIII. József körút 24. a honnan mutatvány füzetet 60 fillér beküldése ellenében megismerésre bérmentve küldenek.

HIVATALOS RÉSZ.

A földművelési m. kir. miniszter kiadása.

Utmutatás a káposzta pillangó hernyójának irtására.

Életmódja és kártetele.

A káposzta pillangó hernyóját falánkságáról egyaránt jól ismeri a falusi gazdasszony, a ki zöldséges kertjében maga gondozza a házhoz szükséges káposztafeleket, meg a gazdember is, a ki előadásra nagyban, tablaszámra termeszt a káposztát.

A káposztapillangó hernyója kisebb-nagyobb számmal minden évben akadhat, egyik-másik esztendőben azonban oly nagymértékben szaporodhatik el, hogy nem elégszik meg csupán csak a káposztával, a melyet a hernyók serege egész a torzást pusztára letarol, hanem a káposzta fogtyával neki esik a kalarábénak, sőt ennek hiányában a tormaleveleknek is. Így történt az elmúlt 1900. esztendőben is, a melynek eszén a káposztahernyó roppant kártétele miatt mindenfelől felhangzott a panasza.

Ezek a kártékony hernyók a káposztapillangó tojásaitól fejlődtek, a melyet nyár elején a fehér lepke a kalarábé, torma, de különösen a káposzta leveleire rak le. A lepke ezeket a tojásokat szép sárgászöld esomócskákban tapasztja oda egymás mellé a levelek fonákjára. Ugy két hét múlva ezen tojások mindegyikéből egy piczi hernyó bujik ki. A hernyók ilyenkor még igen aprók, eleinte fehéres zöld színűek, egyideig egymás mellett egy esomóban vesztegelnek és nem igen látzók meg, hogy nagy kárt tennének, mindössze a levelek fonákját hámozzák meg itt-ott. Nehány nap múlva azonban észlelédnek a káposztaleveleken, hogy mindegyikük a maga szakállára szabadon garázdálkodhassék s a milyen mértékben nőnek, híznek a zsenge levelek áran, olyan aznyban növekedik a kártételük is: ki kezdi a leveleket a szélükön és lyukakat rágunk azok közepén, ugy hogy utóljára semmit sem hagyunk meg a levelekből az ereken kívül.

A hernyók öszre, rendszeren a káposztaszüret idejére teljesen kifejlednek s a káposztáról stb. vándorutra indulnak. Ilyenkor látjuk a kövér hernyókat a szomszédos fákön, kerítéseken, a falakon mászkálni, sőt egy-nemelyik lakásunkba is betolakodni, hogy alkalmas helyen, a hol a tél hidege, a nedvesség és sokféle ellenségük ellen oltalmat találjan, bábbá alakuljanak át. Ha a báb szerencsésen kitelel, akkor abból tavaszra kibujik a fehér lepke, a mely a fent jelzett módon ismét lerakja petéit, még pedig a tavaszi ivadék szárára, káposztára ilyenkor még nem igen talál, leginkább a vadon termő káposztafelekre (mustár, vadrep-

cze stb.). Ezen nevelkedik fel a második a nyári ivadék, a mely, mint fentebb említettük, a mi káposztánkat fertőzi meg.

Védekezés.

A védekezésre a legtöbb gazda csak öszszel, tehát akkor szánja rá magát, a mikor már nagyon is a körmében égett a baj s a mikor a hernyók kártétele bábbá alakulásuk folytán anugy is magától megszűnnék. Ekkor csaknagyan nem tehet egyebet, mint hogy csakra hízalt hernyóit megkésve bár, vízzel felig telt, belül mázos edénybe szedeti egyenkint és azokat a házi szárnyasokkal megeteti; ezenkívül pedig talán még megkísérli, hogy a falakon, kerítéseken stb. levő bábokat elpusztítsa. Pedig mindegyik a költséges, elkésett védekező eljárásra nem kerül a sor, hogyha annak idején olcsó szerrel utját állja a hernyók túlságos elszaporodásának s így mintegy megelőzi a bajt.

Megismerve a fentiekben a káposztapillangó életmódját, annak alapján a megelőző védekezés módjait most már meg is állapíthatjuk.

A munka kora tavasszal kezdődik. A káposzta pillangó első ivadékát, tehát a tavasszal csak imitt-amott gyéren repkedő fehér lepkéket, össze kell fogdosztatni, még pedig mielőtt nőtényeik lerakják tojásaikat. Minden egyes terhes fehér lepke tavaszi elpusztítással ezer meg ezer öszzi hernyótól szabadíthatjuk meg a káposztaföldünket; jól fontoljuk meg ugyanis, hogy lepke tavaszkor a vadon termő káposztafelekre (vadrepce, mustár stb.) 200—300 tojást rak és vegyük fel, hogy ezekből nyárra lepke fejlődik és hogy utóbbiak mindegyike megint ugyanannyi tojást tojik le a káposztára, mennyi temérdek hernyó uokája lehet egy-egy káposztapillangónak tavasztól öszzig!

A kertek és káposztaföldek közelében nem szabad megtűrni a dudvát, gazt, mert éppen azok egy részén (vadrepcezen stb.) nevelkedik fel a káposztapillangó nyári ivadéka a mely aztán a mi káposztánkat fertőzi meg.

A lepke nyári ivadéka a káposztaföldekben már sokkal nagyobb számmal repked, semhogy összefogdosása olyan háladáatos munkak volna, mint a tavaszi lepkék elpusztítása. A helyett sokkal tanácsosabb megvárni míg a nyári lepkék a káposztára lerakják tojásaikat, hogy ezeket utjikkal széjjel nyomkodjuk. A leveleket felhajtogatva, azok fonákján rövid gyakorlat után igen gyorsan megtaláljuk a sárga színű tojásokat. A tojásokat ilyen módon való felkutatását és elpusztítását néhány napi időközben meg is kell többször (háromszor-négyszer) ismételnünk, mert a lepkék nem egyszerre rakják le a tojásokat.

Ha a tojások elpusztításával elkészünk, pl. a rossz idő miatt, ugy még mindig marad időnk arra is, hogy a már kikelt piczi hernyócskákat széjjelnyomkodjuk utjikkal addig, a mig egy esomóban vesztegelnek. Semmiestre sem szabad a hernyóknak időt engedni arra, hogy elszéledjenek, mert azokat azután bajos dolog egyenkint összeszedni.

Fontos dolog, hogy ismerjük a káposztapillangó ellenségeit is, a melyek a káposztahernyók ellen való védekezésben sokszor nagymértékben segítségünkre vannak. Az éneklőmadarakon kívül itt főleg azokra az apró, szunyognál is kisebb darazsakra gondolunk, a melyek egyike a káposzta hernyóiban nevelkedik fel s a hernyóiban elősködvé, ezt tönkre teszi. Azok a hangyatojás nagyságu sárga gubócskák, a melyek egy-egy beteges hernyót a kerítésen, fa derekán, falon berotanak és a melyet a tudatlan tévesen a káposztahernyó tojásainak tart, ennek a hasznos darazsának a bábja. Ezeket tehát kimélnünk kell, nem pedig irtani, úgy a mint azt egyik-másik tapasztalatlan kertész teszi. Egy másik elősködő darazs a bábokat támadja meg. Az ilyen fertőzött bábót, a melyből sohase lesz lepke, a gyakorlatl szem sőtétebb (szennyes) színéről ismeri meg. Az egészesen báb szép sárga fehér színű, csak a pettyezete fekete. Egy-egy fertőzött lepkéből tavaszra száz és száz ilyen hasznos darazsacskabujik elő.

Megemlítjük végül, hogy a baromfiak ráboesátása a fertőzött káposztaföldekre, a hernyók felszedése czéljából rendszeren balul üt ki, mert azok ott rendszeren több kárt tesznek, mint a mennyi hasznót hajtának. Hasonlóképen hiába való kiadás és munka a hernyó lepte káposztának hamuval, mésszel, kékkövel, vagy más efféle anyaggal való meghintése is.

Nyilvánvaló dolog, hogy csakis az együttes munkának lesz meg a kívánatos jó eredménye, ha nemcsak ketten-hárman kísérelteképpen védekeznek a káposztahernyó ellen, hanem hogy ha a szomszédok is mindnyájan egyaránt irtják a hernyókat. Mert mit ér az, hogyha egy ember ki is irtja nagy költséggel a hernyókat, de a hanyag szomszédok földjén nevelkedett lepke megint csak lerakja a megtisztított kertbe is a tojásait.

Énnél az oknál fogva tehát szükséges, hogy a gazdák, kicsinyek, nagyok egyaránt, először idejében fogjanak hozzá a védekezéshez, tehát mielőtt a baj megkezdődött és másodszor, hogy mindenki védekezzék, hogy az egyik ember mulasztása, hanyagsága miatt ne szenvedjen kárt az, a ki idejében védekezett.

M. kir. állami rovtartani állomás.

Rövid utmutatás a gabonafutrinka ellen való védekezésre.

E csócsáról, a gabonafutrinka lárvája, teljesen megnőtt korában majdnem kétszer akkora hosszu, mint a bogár, de felével vékonyabb.

A csócsáról pusztító munkája csak nagy télen szünteti el, a mikor a föld feyott; de enyhe napokon még télen is „csócsáról”-ja a vetést.

A megnőtt csócsáról földbe húzódik, ott bebábozódik és mikor a gabonamélek szemé megduzzad és tejesedni kezd, akkor már mint teljesen kifejlett bogár a föld színére kerül.

A gabonafutrinka kártétele helylyel-közel igen nagy lehet. A hol nagyon is szokásos, hogy búzát árpa után vessenek, vagy a hol a buza az árpa mellé kerül, ott nemcsak száz, hanem ezer holdnyi buzavetés is tönkbe mehet.

Irtására, ha már kárt tesz, és azt még jókor őszszel vesszük észre, mielött a kár nagyobb mértéket öltött volna, ajánljuk a dohányluggal (thanaton-nal) való permetezést.

Hogy a permetezés sikeres legyen, kell, hogy az napos és száraz időben történjék; erős időben, ha az eső a növényről a dohánylugot lemossa, nem érünk célzt. Gondoskodni kell, hogy a kipermetezett anyag bőven, de ne pazar módon jusson a fertőzött foltokra.

A dohánylug (thanaton) ilyen rovarirtó cészra biztosan egyelőre csak a Magyar Dohánykereskedelmi részvénytársaságnál (Budapest, V., Erzsébeti 15.) kapható; az 5 kilogrammos doboz ára 6, az 1. kilogrammos pedig 2 K. — 100 liter vízre 3 kg dohánylug szükséges és egy holdnyi egészen fertőzött területre körülbelül 300—400 liter dohánylugos oldat kell.

A védekezés második módja gabonafutrinka elszaporodásának megakadályozása. Ez abból áll, hogy kalászat kalászat után, és legkevésbé búzát árparatólba ne vessünk. Okát a bogár élet módjában láttuk. A ki árparatólba őszszel búzát vet, az nagyon jól gondoskodik e bogárról, mert míg a bogár az árparalásból megél, addig a csócsáról az ősi vetésben tanyázhathat.

A csócsárólól fertőzött foltot úgy is meg lehet tisztogatni, hogy a zöld tarlót addig hagyjuk helyen, míg benne a gabonafutrinka kártétele jól meg nem látezik, s akkor úgy permetezzük meg dohányluggal, mint azt az előbb láttuk. Ha a permetezés után egy héttel később az azt vesszük észre, hogy a csócsáról elpusztult, akkor az így megtisztított tarlót feltöretjük. A hol az árparatól ki nem zödült, mert pl. aratókor kevés mag pergett ki, ott helyébe a csalogató-vetést alkalmazhatjuk olyanformán, hogy a fertőzött tébláklban 5—6 barázdányi földet búzával vetünk be.

Miként látjuk, a védekezésnek utóbbi része, nemcsak hogy káros körülményes, hanem költséges is. Így tehát annál tanácsosabb, hogy e kártételel szemben a jól megválasztott vetésforgót megtartsuk és árpa után búzát ne vessünk. A ki azt követi, annak nem lesz baja a gabonafutrinkával. Kelt Budapest, 1901. évi április havában. M. kir. áll. Rovartani Állomás.

Laptulajdonos: GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

Veress Sándor dr., megyei tisztii főorvos

orvosi rendelője és fogorvosi műterme Csikszerezében, Nagy Ferencz dr. házában. Rendes orvosi tanácskozási idő naponta délután 2—4 óráig.

Szám 907/901. [199] 1—1

Árverezési hirdmény.

Alattirt község előljároság a Nagyméltóságú földmivélségügyi m. kir. miniszter urnak 46245/898. számú engedélye folytán Csikvármegyében fekvő Gyergyó-Kilyenfalva község tulajdonát képező Gyó-Alsó-Tölgyes határában az ugynevezett borviz patak völgyének kattan részében a rozsz borviz patak baloldali 150 kat. hold területen található s erdszetileg 36380 korona 38 fillerre becsült 14 czm.-tól 36 czm. és azon felül kereskedelemre alkalmas fatömeget 4 (négy) év alatti kihasználás végett a legtöbb igéronek nyílt árverésen eladja.

Az árverezés megtartására határidőül 1901. évi október hó 3-ának d. e. 9 órája tüzetik ki Gyergyó-Kilyenfalva község házához. Kikiáltási ár 10% -a bnatpénz gyanánt az árverés megkezdése előtt letendő.

Az árverezés megkezdésének id pontjaira a szabályszerien kiállított és 36380 korona bnatpénzrel ellátott írásbeli zárt-ajánlatok is az előljárosághoz benndhatók.

Utó ajánlatok nem fogadhatók el. Az árverés további feltételei az előljároságnál hivatalos órák alatt betekintheők.

Az előljároság: Gyó-Kilyenfalván, 1901. szeptember 2-án. Zathurecsky Bálint, Balázs József, körgjegyző. k. bíró.

Árverési hirdmény.

Csik-Szent-Imrén a község házánál folyó évi szeptember 21-én egy gazdátlan 9 éves pej szürtt herélt ló nyilvános árverésen eladandó.

Csik-Szentimre, 1901. szeptember 1. Tankó Albert, községi bíró. [195] 2-2

Árverési hirdmény.

A csik-szent-domokosi közbirtokosság tulajdonát képező Csik-Madaras II-ik határ részben Muhos dűlőben „Opesora” nevű helyen mintegy 486 hold legelő területen lévő fak kihasználata a közbirtokosság 1901. évi július hó 6-án tartott gyűlésében elhatározva, — ezeknek értékesítése céljából 1901. évi szeptember hó 17-én d. e. 9 órákor nyilvános szó- és írásbeli árverezés fog tartatni a Csik-Szentdomokos község házában.

Az értékesítésre határozott 486 hold legelő területen előforduló összes fatömeg kihasználható.

A kihasználási időtartam 2 (kettő) évben állapittatik meg — kezdetét veszi az értékesített terület számbaadási napjától.

Az értékesítendő haszonfa tömeg mintegy 25000 köbméter, melynek kikiáltási ára 30.000 azaz harmincz ezer koronában állapittatik meg.

Árverezni szándékozók kötelesek a becsárának 10%-át azaz három ezer koronát az árverezést vezető bizottság elnökének kezéhez letenni.

Zártírásbeli ajánlatok csak akkor fogadtatnak el, ha 1901. évi szeptember hó 14-én reggel 9 óra előtt adatnak be az árverezést vezető bizottság elnökéhez s ha a következő felirással vannak borítékaik ellátva: „Ajánlat a csik-szentdomokosi Muhos Opesora nevű legelőn lévő fak megvételére”.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az árverezésre vonatkozó egyéb feltételek az érdeklődők által Csik-Szentdomokos község előljároságánál bármikor betekintheők vagy az összes árverezési feltételek kívánatra másolatban beszerezhetők. [188] 3—3

Csik-Szent-Domokoson, 1901. aug. 26-án. Bőjte Lajos, Dániel József, bíró, ideigt. bír. elnök. Jorgyzó.

Ezen árverési hirdmény módosítása a 35-ik számban megjelent árverési hirdménynek.

Legjobb minőségű ISKOLA HEGEDÜK régi mesterek utánzatai új és régi formákban legújnyosabban beszerezhetők s minőségükért szavatol: GYÖRGYJAKAB M. UTÓDA DRESZNÁNDT VIKTOR könyvkereskedése.

Szám 4389—1901. [198] 1—1

Árverési hirdményi kivonat.

A csik-szentmártoni kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a csik-szentkirály község hitelszövetkezet végrehajtónak Bedő Albertné szül. Jakab Julianna végrehajtást szenvedő elleni 324 korona tőke köve telés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a csikszerezéi kir. törvénytészék a csikszentmártoni kir. járásbiróság területén lévő Csikszentkirály község határában fekvő a csikszentkirályi 1064. sz. tjkvben foglalt Jakab Julianna férjjezeit Bedő Albertné tulajdonát képező 1052., 1053. hrsz. ingatlanra 800 korona, 1088 hrsz. ingatlanra 6 kor., 1184. hrsz. ingatlanra 12 kor., 1238. hrsz. ingatlanra 54 korona, 1243. hrsz. ingatlanra 30 korona, 1248. hrsz. ingatlanra 24 korona, 1250. hrsz. ingatlanra 72 korona, 1255. hrsz. ingatlanra 16 korona, 1300. hrsz. ingatlanra 12 korona, 1328. hrsz. ingatlanra 42 korona, 1572. hrsz. ingatlanra 16 korona, 1667. hrsz. ingatlanra 8 korona, 1738. 1739. hrsz. ingatlanra 20 korona, 1818. hrsz. ingatlanra 12 korona, 1937. hrsz. ingatlanra 16 kor., 2074. hrsz. ingatlanra 12 korona, 2099. hrsz. ingatlanra 12 korona, 2227. 2228. hrsz. ingatlanra 105 korona, 2278. 2279. hrsz. ingatlanra 41 korona, 2332. hrsz. ingatlanra 45 korona, 2675. hrsz. ingatlanra 40 korona, 2686. hrsz. ingatlanra 12 korona 2796 hrsz. ingatlanra 32 korona, 2800. hrsz. ingatlanra 10 korona, 2964. 2965. hrsz. ingatlanra 20 korona, 2968. hrsz. ingatlanra 5 korona, 2980. hrsz. ingatlanra 10 korona, 2993. hrsz. ingatlanra 5 kor., 3012. hrsz. ingatlanra 24 korona, 3037. hrsz. ingatlanra 08 korona, 3095. hrsz. ingatlanra 10 kor., 3275. hrsz. ingatlanra 14 korona, 3282. hrsz. ingatlanra 40 korona, 4541. hrsz. ingatlanra 10 korona, 4548. 4572. hrsz. ingatlanra 16 kor., 4558. hrsz. ingatlanra 8 korona, 4567. hrsz. ingatlanra 32 korona, 6922. hrsz. ingatlanra 2 korona, 6928. hrsz. ingatlanra 20 korona, 7001. hrsz. ingatlanra 1 korona, 7117. hrsz. ingatlanra 10 korona, 7191 g. hrsz. ingatlanra 16 korona, 7205. hrsz. ingatlanra 24 korona, 7932. hrsz. ingatlanra 20 korona, 8006. hrsz. ingatlanra 15 korona, 8025. hrsz. ingatlanra 12 korona, 8095. hrsz. ingatlanra 15 korona, 8354. hrsz. ingatlanra 54 korona, 8362 g. hrsz. ingatlanra 36 korona, 8860—8862. hrsz. ingatlanra 50 korona, 8922. hrsz. ingatlanra 20 kor., 8960. hrsz. ingatlanra 24 korona, 8971. hrsz. ingatlanra 32 korona, 9073. hrsz. ingatlanra 12 korona, 9219. hrsz. ingatlanra 4 korona, 9311. hrsz. ingatlanra 48 korona, 4787. hrsz. ingatlanra 16 korona, a 421. sz. tjkvben foglalt 1803.g. hrsz. ingatlanra 48 korona, 7136. hrsz. ingatlanra 35 korona, 8352.g. hrsz. ingatlanra 54 korona, 8903. hrsz. ingatlanra 54 korona, 1249. hrsz. ingatlanra 18 korona, 7141. hrsz. ingatlanra 13 korona, 15 g., 16 g., 17. hrsz. ingatlanra 40 korona, 15 g., 16 g., 17 g. hrsz. ingatlanra 40 korona, 8748. hrsz. ingatlanra 24 korona, 8749. hrsz. ingatlanra 12 korona, 8750. hrsz. ingatlanra 24 korona, 2301 g. hrsz. ingatlanra 48 korona, 3149.g. hrsz. ingatlanra 24 korona, 7101. 7101.g. hrsz. ingatlanra 22 korona, 8093. hr. z. ingatlanra 15 korona, 2716. hrsz. ingatlanra 160 korona, 3055. hrsz. ingatlanra 24 korona, 1800. hrsz. ingatlanra 20 korona, 6927. hrsz. ingatlanra 6 korona, a 369. sz. tjkvben foglalt Bedő Albert s neje Jakab Julianna, Simon Péter s neje Jakab Ámália tulajdonát képező 1953. hrsz. ingatlanra 60 korona, 3412 - 3413 hrsz. ingatlanra 30 kor., 6987. hrsz. ingatlanra 42 korona, 9063. hrsz. ingatlanra 16 korona, 9290 hrsz. ingatlanra 60 korona, a 2014. sz. tjkvben foglalt Cseke Tamás, Bedő Albert s neje Jakab Julianna és Simon Péter s neje Jakab Ámália tulajdonát képező 2153. hrsz. ingatlanra 46 kor., a 2016. sz. tjkvben foglalt Bars Dániel, Bedő Albert s neje Jakab Julianna, Simon Péter s neje Jakab Ámália tulajdonát képező 3375., 3376. hrsz. 48 korona, a 2017. sz. tjkvben foglalt Székely Ferencz, Bedő Albert s neje Jakab Julianna, Simon Péter s neje Bedő Ámália tulajdonát képező 5626. hrsz. ingatlanra 40 korona, a 2018. sz. tjkvben foglalt Udvari Ferencz, B. dő Albert s neje Jakab Julianna, Simon Péter s neje Jakab Ámália, Kristó Ádám s neje Kristó Anna tulajdonát képező 9270. hrsz. ingatlanra 28 korona az árverést 3083 koronánál annal megállapított kikiáltási árban elendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi október hó 21-ik napján délelött 9 órákor Csik-Szentkirály község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis Háromszáznyolcz korona 30 fillétt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kikiáltást kezébe letenni, avagy 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bnatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóság. Csik-Szentmártonon, 1901. július 19-én. Dr. Szabó, kir. albiró.

Árverési hirdmény.

A csik-szentdomokosi közbirtokosság tulajdonát képező Csik-Madaras II. határ részben „Muhos” nevű dűlőben a nagyméltóságú m. kir. földmivélségügyi miniszter ur 18461/1901. számú magas rendeletével „Kecskebükk” Szálka nevű erdszében (A. ü. o. I. v. s. 2. osztág) 186.82 k. holdon — és Muhos oldal nevű erdszében C. ü. o. 20., 22., 23. osztág 287.34 k. holdan rendkívüli felhasználatakat engedélyezvén ezeknek értékesítése céljából 1901. évi szeptember hó 17-én d. e. 9 órákor nyilvános szó és zárt írásbeli árverezés fog tartatni Csik-Szentdomokos község hivatalos házában.

Az értékesítésre engedélyezett „Kecskebükk” szálka nevű erdszsz 186.82. k. hold, összes fatömege kihasználható.

A kihasználási idő tartam 6 az az Hat évben állapittatik meg — kezdetét veszi az értékesített terület számba adási napjától.

Az értékesítendő haszonfa tömeg mintegy 29848 köbméter, melynek kikiáltási ára 47.217 korona az az negyvenhétezer kétszázötvenháromkoronában állapittatik meg.

Az értékesítésre engedélyezett „Muhos” oldal nevű erdszében 287.34 k. holdon csak is számlálás eszközölhető és pedig kihasználható a 32. illetve 40. cz. méternél vastagabb tenyő törzsek.

A kihasználási időtartam 2 az az Kettő évben állapittatik meg — megjegyevén hogy a kihasználásnak a szerződés jogerőre emelkedésétől számított 1 (Egy) évben belül meg kell kezdetni és a megkezdés napjától számítva tart 2 (kettő) éven át.

Az értékesítendő haszonfatömeg kitesz mintegy 31446 köbméter, melynek kikiáltási ára 53148 az az Ötvenháromezer egyszáznegyvenyolcz koronában állapittatik meg.

A két erdszsz külön-külön hoesatitk nyílt árverés alá s a zárt ajánlatok is a két erdszszre külön-külön adandók be.

A „Kecskebükk” Szálka erdszsznél árverezni kívánók kötelesek a becsárának 10% -át az az Háromezer koronát, a „Muhos oldal” erdszszre vonatkozólag pedig 5314 koronát az árverezést vezető bizottság elnökének kezéhez letenni.

Zárt írásbeli ajánlatok csak akkor fogadtatnak el ha 1901. évi szeptember hó 14-én reggel 9 óra előtt adatnak be az árverési bizottság elnökéhez és ha a következő felirással vannak borítékaik ellátva.

- 1. Ajánlat a csik-szentdomokosi „Kecskebükk” Szálka nevű erdszsz megvételére. 2. Ajánlat a csik-szentdomokosi „Muhosoldal” nevű erdszsz megvételére.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A zárt írásbeli ajánlatok beadására vonatkozó egyéb feltételek a részletes árverési és szerződési feltételekben foglaltatnak s érdeklődő által bár mikor betekintheők, vagy az összes árverési feltételek kívánatra másolatban beszerezhetők.

Végül megjegyveztetik, hogy a részletes árverési és szerződési feltételek és az erdsz állapotára vonatkozó bővebb felvilágosítások megtudhatók a csikszerezéi m. kir. erdszhatálmál és Csik-Szentdomokos község hivatalos házában mindennap a hivatalos órák alatt.

Csikszentdomokoson 1901. aug. 25-én.

Bőjte Lajos, Dániel József, bíró, mint bír. elnök. [189] 3 - 3 jorgyzó. Ezen árverési hirdmény módosítása a 35-ik számban megjelent árverési hirdménynek.

Egy jó családból való 2—3 gimnáziumot végzett fiu gyakornoknak felvétetik MERZA REZSÓ női- és férfi divat-üzletébe, Csik-Szeredában. [190] 3—3

Eladó!! Csik-Szent-Domokos községben altiz részen egy telek mely áll 1 bolthelyiség-, 2 szoba-, konyha-, kamara külön álló raktár pinczével ehez tartozó szép nagy gyümölcsös kerttel csúrral. Értekezhetni levélileg özv. Péter Dénesnével, Zilah Szecshényi-utca 41. szám. [200] 1—3

Egy darab szép 5 éves fejős BIVALY borjuval együtt eladó. Hol? megtudható a kiadóhivatalban. [197] 2 - 3

Legnagyobb férfi ruha raktár.

Figyelemre méltó!

Becses helybeli és vidéki közönségnek saját érdekébe tudomására hozom, hogy én ez évben a szentmihályi országos vásárcsok Csikszeredában egy három deszkás sátorban a legnagyobb választékot, ngymint férfi, fiu és gyermek ruhák, továbbá utazó bundákat, bőrs kabátokat, mikadót, téli kabátokat, egyáltalában véve minden e szakmában vágó cikkekét jó minőségben és a legjutányosabb árak mellett becses rendelkezésére boesajtom.

Különösen ajánlhatom a nálam saját műhelyemben készült lelkési felsőköt.

Becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

I. Ascher utóda, Brassóból.

[187] 2-4

Legolcsóbb árak és ezolid kiszolgálás.

Hauptvogel Ferencz

férfiszabó-üzlete Brassóban

fők-üzlete Csikszereda, vár-utca 258 szám

Ajánlja dusan felszerelt raktárát bel- és külföldi szövetekből mértékutáni elegáns

URI-RUHA

elkészítésére. Ki lvező összeköttetésem által, melyeket szállítóimnál elértem, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az amugyis már olező árakat még 15-20%-al leszállítottam, hogy minden versenyt felülmuljak, szállítok:

1 zakó-öltöny finom seviot szövetből	40-50 korona.
1 zakó-öltöny finom kamgarn szövetből	48-60 korona.
1 zakó-öltöny finom angol szövetből	56-68 korona.
1 szaket társalgási öltöny finom kamgarn szövetből	55-70 korona.
1 szalon-öltöny finom kamgarn szövetből	65-90 korona.
1 Ferencz József kabát öltöny fekete, szürke- és kék, finom angol szövetből	70-90 korona.
1 finom tavaszi felöltő világos és sötét színben	36-48 korona.
1 tavaszi felöltő finom angol szövetből	52-65 korona.
1 nadrág finom szövetből	12-18 korona.
1 nadrág finom angol szövetből	16-22 korona.

Jótállás kifogástalan kivitelért.

Gyors kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Versenynélküli árak.

Hauptvogel Ferencz.

Tiszta háromszéki buza liszt raktár.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek becses tudomására hozni, hogy üzletembe a helybeli piacon a takarékpénztárral szemben a legfinomabb háromszéki

BUZA LISZTEK

legolcsóbb árak mellett kiszolgáltatom.

Továbbá ajánlom a nagyérdemű közönségnek a naponta frissen megerkező

csemege-szőlőt Muskatárfajok és csemege-dinnyék

Rohonczy Török-Becse-féle telepről, u. m. Tiszagyöngy, Rohonczy muskatár és Turkesztán.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradok mély tisztelettel

Propper Mózes.

Tiszta háromszéki buza liszt raktár.

A sörizlet teren 23 éven keresztül kifejtett eredményes működésem következtében sikerült nekem Magyarország két legelső sörgyárának bizalmát megnyernem, a mennyiben a

Dreher-féle és az Első magyar részvény sörfőző

sörgyárak Brassó, Csik- és Háromszékmegyei főraktárak vezetését reám ruházták.

Az említett két legtekintélyesebb czégek kitünő hírneve és Brassóban 23 éven át elismeréssel találkozott üzleti működésem felbátorítanak engem arra, hogy az igen tisztelt közönséget felkérjem miszerint megrendeléseivel engem felkeresni sziveskedjenek a magam részéről biztosítom az igen tisztelt közönséget, hogy mindenkor csak a legjobb minőséget fogom szállítani.

A legkisebb megrendelés üveges sörnél 50 üveg, hordókban pedig 25 liter. Kívánatra árjegyzékkel szivesen szolgálok!

Teljes tisztelettel
KASZIK ANTAL,
BRASSÓ, hosszú-utca 104.

Rendelményeket közvetit Györgyjakab Márton utóda, Csikszeredában.

Nyomatott Csik-Szeredában, a lapkiadó Györgyjakab Márton utóda, könyvnyomdájában 1901.

Előleges értesítés!

T. cz.

Van szerencsénk ezennel tisztelettel közölni, hogy helybeli LEONHARDT és TÁRSNA üzletét megvettük, melyet

Rács és Simon

törv. bejegyzett czég alatt ujonnan berendezve, mint nagyobb-szabásu gyarmat-, fűszer-, liszt-, fonal- és porcelán-áru üzletet fogunk tovább folytatni.

Az e szakmában vágó több éven át szerzett bő tapasztalataink valamint a legfontosabb bel- és külföldi piacokon szerzett üzlet összeköttetéseink, azon kellemes helyzetbe juttatnak bennünket, miszerint a legjobb minőségű árukat folytonos bökészetben tarthassuk és becses vevőinknek az árak megszabásánál a legmesszebbre menő előnyöket nyujthassunk.

E kedvező helyzetet, ernyedetlen törekvésünk kapcsolatával oda fogjuk irányítani, hogy e város valamint vidéki lakosságának megtisztelő bizalmát minél szélesebb körben megnyerhessük.

Teljes tisztelettel

Rács és Simon.

[198] 2-3

Alulirt tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy

Temetés rendező vállalatomat

a mai kor igényeinek megfelelőleg rendeztem be.

Jelenleg azon helyzetben vagyok, hogy a legegyszerűbb temetéstől a legfényesebbig is minden igényt ki tudok elégíteni.

Üzletemet felszereltem mindenféle kész ércz- és fakoporsókkal szemfedelekkel, mindenféle gyász- és koszoru szalagokkal, sirkoszoruk nagy választékban kaphatók, saját gyászkoocsimat szükséghez képest kék vagy fekete diszitással bocsátom a t. közönség rendelkezésére, a ravatalok felállítását ugy helyben mint vidéken személyesen eszközölöm.

Hogy fenti soraim nemcsak a mai világban szokássá vált reklám hajhászás céljából írottak, arról a mélyen tisztelt közönség, ha üzletemet becses látogatásával szerencsételtetni, meggyőződvetik

A mélyen tisztelt közönség szives pártfogását kérve maradok

Tisztelettel

Filó Károly

Vár-utca 212. sz. (saját ház).

[66] 12-12

ÁR LESZÁLLÍTÁS!!!

Van szerencsém mély tisztelettel értesíteni a főtisztelendő lelkési hivatalokat, mélyen tisztelt ügyvéd, tanító és körjegyző urakat, valamint a községi előljáráóságokat is, hogy raktáron levő mindeunemű nyomtatványaim

ÁRÁT 50%-KAL LESZÁLLÍTOTTAM

és pedig a kisebb alaku nyomtatványok árát 100 ivenkint 1 korona 50 fillerre, a közép nagyságúakét 2 korona 80 fillerre és az egészen nagy alakuakét 3 korona 60 fillerre.

Mindazon nyomtatványokat, melyek történetesen hiányzanának raktáromból 24 óra alatt minden áremelés nélkül bárkinek is kívánságára a fentebb jelzett árakban készséggel elkészíttetem.

Mindenemű papirok, író- és rajzszerék, iskolai könyvek és egyéb szerelvények jutányos árakban és nagy választékban kaphatók!

A nagyérdemű közönség szives pártfogását és támogatását kérve maradtam kitünő tisztelettel

GYÖRGYJAKAB MÁRTON UTÓDA Dresznándt Viktor
CSIKSZEREDÁBAN.